

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

اتم کال، نوي یمه گڼه د ۱۳۹۳ کال د لیندۍ میاشت

راه لاجورد زمینه ساز افزایش همکاری های اقتصادی منطقه و اروپا

د افغانستان بانک خبرتيا!

د افغانستان بانک د قانون د دري دېرشمې مادې مطابق د افغانستان رایجې پیسې او پولې واحد افغانۍ دي، له همدې امله د ټولو افغانانو، دولتي او خصوصي ادارو او مؤسسو څخه غوښتل کېږي څو په قرار دادونو، نورو معاملو او په اقتصادي راکړو او ورکړو کې له افغانیو کار واخلي، ځکه چې افغانۍ په سیمه کې یوه با ثباته پیسه ده چې ستاسو د اقتصادي برنامو جوړونه په ثبات کې ګټوره تمامېږي.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسوول: یما عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمین: عین الله عیان و مسعود ودان

مسوول چاپ و توزیع: سید جعفر ایوبی

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

د دې گڼې مطالب

د اتیل پروژه؛ د اقتصادي ودې له پلوه افغانستان...

رییس کُل دافغانستان بانک از وظیفه اش کنار رفت

د افغانستان د بانکدارۍ قانون

طرح پیشنهادی د افغانستان بانک در رابطه به ایجاد...

ارتقای ظرفیت اصل سوم ستراتیژیک پلان د افغانستان...

په افغانستان کې د کسب او کار څرنگوالی

ده نکته مهم برای کاهش فشار های مالی

د پیسو سیاست د کړنو او اغیزو په هکله مختلف...

حکمت (داوری) در قرارداد های بانکی

دنړۍ اقتصادي خبرونه

د کینز د سوداگریز دوران نظریه

بحثی در پیوند با تکنالوژی معلوماتی در زندگی...

د نورستان په ولایت کې د افغانستان بانک نوې ودانۍ...

راه لاجورد زمینه ساز افزایش همکاری های...

صیانت و نگهداری از پول افغانی

علم اقتصاد و مکتب اقتصاد کلاسیک

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

د اټيل پروژې؛ د اقتصادي ودې له پلوه افغانستان لپاره د ارزښت وړ ده

د افغانستان د استراتيژيک موقعيت په پام کې نيولو سره، زموږ گران هېواد کولای شي په نړيوال ترانزيت کې مهم او ارزښتناکه رول ولوبوي. په نړيوالو معيارونو سره د لويو لارو، پلونو او د اوسپنې د پټليو جوړولو ته پاملرنه او د افغانستان د خاورې له لارې د ليرد راليرد لپاره د زياتو زمينو برابرول به نه يوازې د ترانزيت د حق پر بنسټ د ملي عوايدو د ودې لامل شي، بلکې سيمه ايز ګډ ژوند ته به هم ښه والي وبخښي چې له امله به يې د سيمې هېوادونو تر منځ دوستانه اړيکې زياتې او ګډې سياسي، اقتصادي او سوداګريزې راکړې او ورکړې به پياوړې شي.

د ځمکې له لارې اروپا سره د اسيا نښلول هغه موضوع ده چې په دې وروستيو کې د نړيوالې ټولنې د پاملرنې او بحث وړ ګرځيدلې ده او ډېر ژر به د سيمې د مشرانو په غونډه کې په هغه باندې تصميم ونيول شي. د دې پروژې په عملي کيدو سره چې د افغانستان د خاورې له لارې تيريري، په سلګونو کيلو متره لويې لارې په نړيوالو معيارونو سره جوړې او د اوسپنې څو

پټلۍ وغوځول شي چې بې له شکه به د اقتصادي ودې او د ملي عوايدو په زياتوالي کې د پام وړ ارزښت ولري، ځکه چې د دې پروژې په پيليدو سره به افغانستان د ګمرک او سوداګرۍ نوي پړاو ته دننه شي، په اسانۍ سره به د اسيا او اروپا بازارونو ته لاره پيدا کړي او له دې لارې به کورنيو محصولاتو ته ښه بازار وموندل شي.

په همدې ترتيب کله چې افغانستان د اسيا-اروپا د ترانزيت په لويه لاره بدل شي، د سيمې د هېوادونو په ګډو هلو ځلو سره به له يوې خوا د سرکونو د بيا رغولو، د لويو لارو د اسفالت کولو او د حلقوي سرکونو د جوړولو لپاره ښه فرصت برابر شي او له بلې خوا به د هېواد سوداګر هم د سوداګريزو ښارونو او مارکيټونو په جوړيدو سره په هغو لويو لارو کې چې تمه کيږي د اټيل پروژې په مرسته تحقق ومومي، وکولای شي زموږ په سلګونو هېوادوالو لپاره د دندو د زمينې په برابرولو کې ګټور واقع شي چې په پايله کې به په هېواد کې د بېکارۍ کچه راټيټ او په ورته وخت کې به د کورنيو اقتصاد ښه والی ومومي. □

رييس گل د افغانستان بانک از وظيفه اش کنار رفت

اخيراً بر اساس درخواست محترم نور الله دلاوری رييس گل د افغانستان بانک و منظوری مقام محترم ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، استعفای محترم نورالله دلاوری در محفلی که به این منظور به تاریخ ۲۴ قوس ۱۳۹۳ در دفتر مرکزی د افغانستان بانک تدویر یافته بود، طی بیانیه ای از کارکرد های خود و تیم همراهش در رشد و پیشرفت نظام بانکی و مالی یاد آوری نموده افزود که د افغانستان بانک در پرتو قوانین بانکی دستاورد های زیادی در زمینه اداره، توسعه، قانون و مقررات بانکی، رشد نظام بانکی و ارتقای ظرفیت علمی و مسلکی کارمندان تا هنوز داشته است. وی در ادامه سخنانش افزود

که امروز ذخایر ارزی کشور افزون بر هفت ملیارد دالر گرد آوری، نگهداری و مدیریت می شود، این در حالیست که حدود ۱۲ سال قبل از امروز ذخایر ارزی کشور در حد هیچ بود.

در همین حال د افغانستان بانک با راه اندازی سیاست های معقول پولی طی دوازده سال اخیر همواره تلاش به

خرج داده است تا نرخ مبادله افغانی را در سطح رضایت بخش حفظ نماید که خوشبختانه به تناسب سایر ارز های کشور های منطقه درین امر نیز موفق بوده ایم.

محترم نورالله دلاوری همچنان افزود که خداوند منان را شاکرم که بر من منت نهاد تا در جریان ده سال گذشته بخشی از عمر خویش را در جمع پر محبت شما همکاران گرامی بحیث مشاور و همچنان دو بار من حیث رییس کل سپری کنم، به صراحت می خواهم بگویم که در طول این مدت بهره فراوانی از آموزه های انسانی، اخلاقی، علمی و فنی شما مدیران توانمند و همکاران پر تلاش نصیب گردیده ام. آقای دلاوری از زحمات معاونین د افغانستان بانک، آمرین و کارمندان د افغانستان بانک در رشد و بالندگی نظام مالی و بانکداری کشور یاد آوری نموده و دستاورد ها و مؤثریت نظام مالی و بانکی کشور را تلاش های مداوم و خستگی نا پذیر آنان دانست.

ورپسې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي خان افضل هېه وال د خپلو خبرو په ترڅ کې د هېواد په

مالي نظام کې د ښاغلي نورالله دلاوري له کړنو څخه په خورا درنښت یادونه وکړه او د دوی د خدمت په موده کې یې د افغانستان بانک د لاسته راوړنو په هکله وویل: "

کله چې د افغانستان بانک مسؤلیت د ښاغلي دلاوري په غاړه شو، د هېواد د بانکي نظام پر وړاندې ډېرې ستونزې شتون درلودې، خو د دوی په غوره مدیریت او کاري غښتلتیا او د افغانستان بانک د ټولو کارکوونکو په ګډو هلو ځلو سره مو وکولای شو چې دا مسؤلیتونه په بریالي توګه ترسره کړو، د هېواد د بانکي نظام په عصري کولو مو کار پیل کړ چې اوس مهال په عصري بانکي سیستم سمبال او له نړۍ سره نښلول شوی دی؛ په همدې ترتیب د کابل بانک کړکېچ مو چې په حقیقت کې د بانکوالی او د هېواد بانکي نظام ته یې ستره ضربه ورکړې تر پوښښ لاندې راوسته چې تر اوسه پورې مو د دې بانک ډېری پورونه ترلاسه کړي دي."

در اخير محترم الحاج عیسی خان طراب معاون دوم د افغانستان بانک در حالیکه به نمایندگی از تمام کارمندان د افغانستان بانک صحبت

مینمود، محترم دلاوری را الګوی رهبری خردمندان، مدیر قوی و یک شخص مسلکی عنوان نموده و زحمات شان را در قبال نظام مالی و بانکی کشور تحسین نمود و از بارگاه ایزد منان موفقیت های بیشتر برای شان استدعا نمود.

محترم دلاوری پذیرفته شد. شایان ذکر است که محترم نور الله دلاوری بتأسی از حکم فقره ۱۱ ماده ۶۴ قانون شماره اساسی جمهوری اسلامی افغانستان و مصوبه شماره ۱۲ مؤرخ ۵ قوس ۱۳۹۰ ولسی جرګه شورای ملی بحیث رئیس کل د افغانستان بانک برای بار دوم تعیین گردیده بود.

باید یاد آور شد که در این محفل علاوه بر هیئت رهبری د افغانستان بانک، آمرین شعبات مختلف د افغانستان بانک، رییس کمیسیون حل منازعات مالی و اعضای رسانه های محترم جمعی نیز حضور داشتند. ■

د افغانستان د بانکداری قانون

اتم فصل

د بانک بیا رغول

د بیا رغولو پروسه

یو شپېتمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک کولای شي د بانکداری د سیستم د ثبات لپاره د هغه بانک چې د متولي په واسطه سر پرستي کېږي، د بیا رغولو وړاندیز، د مالیې وزارت په موافقه ترتیب او د تصویب لپاره یې جمهور رئیس ته وړاندې کړي.

(۲) د د افغانستان بانک، د بانک د بیا رغولو وړاندیز د بیا رغولو له متولي سره په سلا کې ترتیبوي او د بانک په اداره او فعالیتونو کې موجودې نیمګړتیاوې تشخیصوي او د بانک د بیا رغولو لپاره واقعینانه اقدامات او مالي برنامه مشخصوي. دغه پلان د بانک د بنسټیزو معاملو د انتقال ستراتیژي یوه بل بانک ته چې د دې قانون په اړه او یا یې ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق مجاز دی ګوري او ارزوي یې او د بانک د خاوندانو د ناوړې ګټې اخستنې امکانات بندوي.

نهم فصل

د بانک انحلال

داوطلبانه (اختیاري) انحلال

دوه شپېتمه ماده:

(۱) د بانک انحلال د هغه د مالکینو په تصمیم، د غوښتنلیک په وړاندې کولو سره د دې قانون د پنځلسمې مادې د حکم مطابق صورت موندلی شي.

د انحلال پروسه پخپله د بانک په

واسطه، د دې قانون د څلور شپېتمې

مادې د (۳ او ۴) فقرې د حکمونو

مطابق، د د افغانستان بانک تر څارنې

لاندې صورت مومي.

(۲) بانک مکلف دی د اړتیا په وخت

کې د د افغانستان د کارمندانو لپاره د

څارنیزو مسئولیتونو د سرته رسولو په

غرض د مدرکونو، اطلاعاتو او خپلو

ودانیو، دفترونو او سندونو ته د هغوی د

لاس رسی زمینه برابره کړي.

(۳) د د افغانستان بانک، د بانک له خوا

د دې مادې د (۱ او ۲) فقرې د نه په

پام کې نیولو په صورت کې، د هغه د

انحلال د تمامولو په منظور، تر خپلې

څارنې لاندې متولي ټاکي.

اجباري انحلال

دري شپېتمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک، د دې قانون د

(۱۴) مادې د حکم مطابق، د بانکداری د

جواز د لغوه کولو په هکله چې د ماتې

(ورشکستګۍ) اقدامات یې پیل شوي نه

وي، د متولي له انتصاب وروسته د دې

مادې د حکمونو مطابق د بانک د

انحلال په منظور تصمیم نیسي.

د د افغانستان بانک مکلف دی دغه

تصمیم لږترلږه د هېواد په یوه

کثیرالانتشاره رسمي ورځپاڼه کې خپور

کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې له درج

شوي تصمیم وروسته، لاندې موارد د

تطبیق وړ دي:

۱- د بانک ټول اقدامات د هغو په

استثناء چې د متولي لخوا یا یې په

اجازه صورت مومي، یا هغه اقدامات

چې متولي یې د بانک لپاره ګټور بولي

او تصویبوي یې او د پیسو او بها لرونکو

سندونو سپارښتني چې د دې قانون د

اووه او یا یې مادې د حکم مطابق یې

صورت موندلی دی، باطل او د نه اجراء

وړ ګڼل کېږي.

۲- د بانک د شتمنیو په هکله د متولي د

مالي توقیفونو او د املاکو په مصادري

پورې د اړوندو توقیفونو رفع کېږي.

۳- د بانک شتمنې له توقیف او د

املاکو له مصادري څخه خوندي دي.

هغه شتمنې چې تر رهن لاندې یا د

بدیهې په اندازه د مال د حبس حق د

هغو په واسطه تضمین شوی دی له دې

امر څخه مستثنی دی.

۴- د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ

اقدامات نه وي پیل شوي.

(۳) د بانک انحلال د دې قانون په نهه

او یا یې او نوي یې ماده کې له درج

شوو حکمونو سره په مطابقت کې، د د

افغانستان بانک او کمپسیون تر څارنې

لاندې، د تصفیې د مدیر په توګه د

متولي په واسطه صورت مومي. □

طرح پیشنهادی د افغانستان بانک

در رابطه به ایجاد صندوق مالی جهت کمک به آسیب دیدگان حوادث طبیعی

خواهد تا عاجلاً بانکهای مجوز کشور، بشکل رضا کارانه فیصدی فایده خالص سالانه خود را به صندوق اعانه مبارزه با حوادث طبیعی بپردازند.

محترم دلاوری افزود که این تصمیم به دنبال آثار مخرب حوادث طبیعی که اخیراً در شماری از بخش های کشور اتفاق افتاده بود و بمناسبت روز جهانی مبارزه با حوادث طبیعی، از جانب د افغانستان بانک صورت گرفت.

در ادامه این محفل محترم دایم کاکړ سرپرست اداره ملی مبارزه با حوادث طبیعی، محترم محمد طیب یوسفزی رییس پلان سره میاشت و محترم نصیر احمد یوسفزی رییس مصئونیت اجتماعی وزارت احیا و انکشاف دهات از این اقدام نیک د افغانستان بانک ابراز قدردانی نموده و آنرا یک گام مؤثر و ارزنده توصیف نمودند.

ناگفته نباید گذاشت که در این کنفرانس محترم خان افضل هده وال معاون اول و محترم الحاج عیسی خان طراب معاون دوم د افغانستان بانک، محترم محمد دایم کاکړ رییس اداره ملی مبارزه با حوادث طبیعی، نمایندگان وزارت انکشاف دهات و سره میاشت، روسای بانکهای تجارتي، آمرین شعبات د افغانستان بانک و نمایندگان اطلاعات جمعی اشتراک ورزیده بودند.

در پایان کنفرانس به سوالات ژورنالیستان پاسخ ارائه شد. □

افغانستان به نسبت موقعیت جغرافیایی (محاط به خشکه)، بیشتر در معرض خطر حوادث طبیعی چون زلزله، رانش زمین، برف کوچ ها، سیلاب و طوفان به سطح بالا قرار دارد. از طرف دیگر فقر فزاینده، نبود ظرفیت لازم و نبود تجهیزات باعث شده است تا هموطنان ما حین بروز حوادث غیر مترقبه طبیعی خسارات هنگفتی را متقبل شوند.

از اینکه کمک به آسیب دیدگان حوادث طبیعی مکلفیت اجتماعی هر فرد و ارگان در اجتماع میباشد، د افغانستان بانک خواست تا بانکهای مجوز افغانستان فیصدی از فایده سالانه خود را بصورت داوطلبانه به اداره ملی مبارزه با حوادث طبیعی کمک نمایند تا از آن طریق به متضررین حوادث طبیعی معاونت صورت گیرد. به همین منظور د افغانستان بانک کنفرانس فراخوانی را پیرامون جلب همکاری های مالی بانکها مجوز در قسمت کمک به آسیب دیدگان حوادث طبیعی به تاریخ ۹ قوس ۱۳۹۳ در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک دایر نمود. محترم نورالله دلاوری با ایراد سخنان افتتاحیه در این محفل ضمن تشویق مؤسسات مالی خصوصاً بانکهای تجارتي (دولتی و خصوصی) برای مساعدت مالی آسیب دیدگان حوادث طبیعی گفت که کمک و معاونت با متضررین حوادث غیر مترقبه مکلفیت و مسوولیت اجتماعی هر یک از نهاد های دولتی و غیر دولتی است، از اینرو هیئت رهبری د افغانستان بانک می

ارتقای ظرفیت اصل سوم ستراتیژیک پلان د افغانستان بانک را می سازد

برخورداری از کارکنان واجد شرایط علمیت، مهارت و قابلیت برای اجرای امور محوله و انکشاف امور کاری جزوی از سومین اصل ستراتیژیک پلان د افغانستان بانک را تشکیل می دهد. با توجه به این اصل آمریت محترم منابع بشری ضمن فراهم آوری تسهیلات لازم و زمینه سازی ارتقای تحصیلی کارمندان به سطح لسانس و ماستر با پوهنتون های خصوصی، یک سلسله برنامه های کوتاه مدت آموزشی را در مرکز رشد و آموزش کامندان در دفتر مرکزی د افغانستان بانک در بخش های مختلف چون مدیریت، محاسبه، رهبری، بانکداری مرکزی و... برای کارمندان مرکز و ولایات راه اندازی می نماید.

به سلسله این برنامه های مفید و آموزشی مرکز رشد و آموزش کارمندان این بار برنامه ای آموزشی محاسبه را برای کارمندان محترم نمایندگی های ولایتی و مرکز برای مدت یکماه دایر نمود. و به همین ترتیب مرکز رشد و آموزش کارمندان در عین زمان محصلین محترم

نموده گفت: "هرچند نظام بانکی و مالی کشور تا هنوز رشد قابل ملاحظه ای داشته است، اما جهت رشد و تقویت هرچه بیشتر این نظام بایسته است تا برنامه های آموزشی و مدیران برابر با آخرین تحولات انکشافی معاصر در نظر گرفته شود که این امر از طریق مرکز آموزش و رشد کارمندان چه در داخل کشور و چه هم در خارج کشور تدارک دیده شده و به تجارب علمی و مسلکی کارمندان افزوده شود."

محترم دلاوری در قسمت دیگر این محفل خطاب به محصلین انستیتوت

اداره و حسابداری را جهت ارتقای ظرفیت مسلکی برای مدت یکماه در برنامه ای دوره کار آموزی جلب و با همکاری سایر شعبات د افغانستان بانک آموزش داده است.

در پایان این دو برنامه آموزشی مفید، محفلی به تاریخ اول قوس ۱۳۹۳ پیرامون توزیع تصدیق نامه ها برای اشتراک کنندگان در نظر گرفته شده بود که محترم نورالله دلاوری رئیس گُل د افغانستان بانک حین توزیع تصدیق نامه ها روی اهمیت آموزش و ارتقای ظرفیت های مسلکی کارمندان صحبت

اداره و حسابداري تصريح نمود که شما آینده سازان این کشور هستید، ما به نوبه خود آنچه امکانات است در دسترس شما قرار خواهیم داد اما در عین زمان آروزومندیم تا از سعی و تلاش در راستای آموزش و بلند بردن سطح علمی و مسلکی خود دریغ نورزیده و با کسب دانش نوین مصدر خدمت به مردم و جامعه خود شوید.

در قسمت دیگر این برنامه محترم عیسی خان طراب معاون دوم د افغانستان بانک نیز صحبت های همه جانبه داشته و کارمندان محترم نمایندگی های ولایتي و مرکز را متوجه وظایف خطیر شان ساخته و از آنها خواست تا با کسب دانش و تجارب نوین به کیفیت کار خود افزوده و روند بهبود بخشی را در امور محوله تسریع دهند.

در پایان این محفل تصدیق نامه ها برای اشتراک کنندگان هردو کورس مهم توزیع شد. □

په افغانستان کې د کسب او کار څرنگوالی

ليکوال: سيد قياس سعیدی

مهال ان د کور دننه د يو شمېر تشبونو او کارو بارونو پر مخ بيول ممکن شوي دي، د بيلگې په توګه لاسي صنايع او اسانه کارونه لکه؛ خامک جوړول، کاغذي ګلان جوړول، د ماشومانو لپاره جامې ګنډول او بازار ته يې وړاندې کول ټول د هغه کارونو بيلگې دي چې هر څوک يې پر مخ بيولای شي او د عايد او حلال رزق وسايل دي. کورني کاروبارونه په افغانستان کې د ترقي او پرمختګ ډېر زيات امکانات لري. د کسب او کار پرمخ بيولو لپاره لاندې

عنعنوي وي. کيدای شي ډېر ميکانيزه، پيچلی او د نوي تخنيک پر بنسټ فعاليتونه وي. د بيلگې په توګه خپلی او بوتان ګنډل، ترکاني، خياطي، کرونده کې کار، د څارويو روزنه، د چرګانو روزنه او داسې نور ټول معمولي او پيژندل شوي او عنعنوي کسب او کارونه دي، خو په انټرنېټ کې فعاليتونه او په نويو پرمختللو ټکنالوژيو باندې ولاړ اقتصادي فعاليتونه بيا عصري او مدرن کسبونه او کارونه دي، ټولنه ټولو ته اړتيا لري. په اقتصاد کې کسبګر او کار کوونکي شخص ته مثبت وايي، مثبت او کار باريان د اقتصادي څرخ ګرځونکي دي. نن ورځ کسب او کار او کسبګر د دولتونو په ستراتيژيکي پلانونو او پروګرامونو کې شامل او د حساب وړ برخه لري. چې هر يو يې د خپل کاروبار مديران دي او د خپل کار سازماندهي په غاړه لري که ساده وي او که پيچلي. اوس

کسب او کار او د حلال رزق د ګټلو په لاره کې بوختيا نه يوازې دا چې د انسان د ورځني ژوند د تيرولو وسيله ده، بلکې د ده د حيثيت او ټولنيز موقف د دروندوالي لامل هم کيږي. کسب او کار او هر هغه پيشه، کار، صنعت، پيژودل او پلورل او حلال قانوني فعاليتونه دي چې يو څوک يې د خپل ژوند د تيرولو او د عايد د ترلاسه کولو لپاره ترسره کوي، د کسب او کار محصول يا پايله بازار ته د جنس يا خدماتو د وړاندې کولو په موخه وي او له دغه وړاندې کولو څخه موخه د ګټې ترلاسه کول وي. له بلې خوا د کسب او کار محصول ته ټولنه اړتيا لري. له همدې امله ورته تقاضا موجوده وي. يعنې د کسب او کار په پايله کې يو مطلوبيت ايجاديږي. د اسلام سپيڅلي دين هر مشروع او حلال کسب نه يوازې دا چې روا بللی، بلکې فرمايي چې کسبګر د الله دوست دی. کيدای شي کسب او کار ساده او

يو شمېر شرايط اړين دي:

۱. د عمل او فعاليت ازادي.

۲. د انعطاف وړ کاري ساعتونو شتون (اختياري وخت)

۳. د کار کولو او د ژوند د نورو بوختياوو ترمنځ انډول.

۴. کسب او کار لپاره لږ لګښت ته اړتيا (لکه د خامو موادو ارزانه بيه)

۵. د خطرونو (risk) ډېر کم احتمال

۶. له وخت څخه وروسته هم د کار کولو امکانات

۷. د کار اسانتيا

۸. يو شمېر داسې کارونو چې معيوب

شخص ته هم مناسب وي

۹. بازار کې ورته د تقاضا موجوديت او داسې نور شرايط.

زمونږ په هېواد کې کسب او کار د جنګ جګړو له امله زيان سره مخ شو.

پخوا به ټغراوبدل، کټ جوړول، رسی اوبدل، پوزی اوبدل، د جaroوگانو

جوړول او ډېر داسې نور کارونه د

هېواد دننه کيدل خو اوس مهال آن جaroوگانې مونږ له بهر څخه واردوو

حال دا چې مونږ د غرونو لمنې د

جaroوگانو له بوتو ډکې دي چې يوازې

تړل او بازار ته وړل غواړي نور نو نقده

ګټه ده، له بلې خوا د پرديو جيب ته سترګې نيول، د بهرنيو مرستو او مفتو

پيسو هم زمونږ خلک له لټې او مفت خوراک سره عادت کړل. راشن کارت

او د بهرنيو خيراتونو زمونږ له ډېرو خلکو څخه د کار د زده کړې او مثبتو

ټولنيز او اقتصادي فعاليتونو چانس

واخيست او دوی يې بیکاره عادت کړل اوس د دې وخت رارسيدلی چې بيرته

کسبګرانو او کارينګرانو ته قدر ورکړل

»

شي او د تشبثاتو د پراختيا امکان برابر شي. ډېره اړينه ده چې په هېواد كې د كار او توليد لپاره منابع ډيرې او تخصیصي شي او خلك دې روا او له وياړه ډك مصروفیت ته وهڅول شي. افغانستان د كارونو د پراختيا، سالم مصروفیت او د منابعو ډېر امکانات لري بايد له دغو ټولو مساعدو امکاناتو ګټه واخيستل شي. پخوا مونږ زبنت ډير كارونه درلودل لکه: مسګري، كالالي، له لرګيو څخه دكار د وسايلو برابرول، پينګري او داسې نورې حرفې چې هره يوه يې د لوړ عايد لرونکې ده. په دې توګه د يو سالم او په ځان بسيا اقتصاد د لرلو لپاره حرفې او کسب او کار بنسټيز ارزښت لري.

په پرمختللي نړۍ به بحث نه کوو، خو کوم وخت چې زمونږ هېواد كې د کسب او کار بازار ګرم ؤ په زياتو هېوادونو كې چا کسب او کار نه پېژانده، خو له بده مرغه چې اوس هيڅ نلرو! د افغانانو دستور دی چې تل خپله پرې په بل اچوي نو که زه هم ووايم چې دا د اجنيانو يا پرديو کار ؤ چې زمونږ د هېوادوالو له بې سوادۍ څخه يې ګټه پورته کړه او د عامو خلکو په ذهنونو

کې يې د کسب او کار پر وړاندې ډيرې بدې اصطلاح ګانې ځای پر ځای کړې او کسبګر مو په ډول ډول نومونو ياد کړل په داسې حال کې چې مونږ الحمدلله مسلمانان يو او د اسلام ستر لارښود مونږ ته د کسب او کار ارزښت راپه برخه کړی او د الله (ج) دوست يې بللی، خو له بده مرغه چې مونږ ورسره خپلوي پرېښودلې، کسبګر مو د خپلې ناستې ولاړې وړ ونه ګاڼه.

همدغه لامل ؤ چې زمونږ ډيرې کسبګر له خپله کسبه لاس واخيست او ان که څوک ورته ووايي چې تاسې ولې خپل پدري کسب پرېښود نو دوی پرې خپه کيږي او ترې انکار کوي چې ګوندې د دوی پلرونو او نیکونو کسب او کار کولو چې دا يوه لويه بدمرغي ده چې دې بدمرغۍ زمونږ اقتصاد په اوبو لاهو کړ او بله بدبختي چې پخوا هم موجوده وه او اوس هم موجوده ده هغه خپله کسبګر دي، په دې معنی چې کسبګر کله هم څوک ونه هڅولو چې له دوي سره دې کښيني او خياطی، ترکانی، اهنګري او داسې نور کسبون نه دې زده کړي. هغه هم په بدنیت چې يا خو بل څوک د حلالې ډوډۍ د ګټلو جوګه نه

شي او يا هم د دوی د مارکیت رقيبان زيات نه شي.

لنډه دا چې نورې نړۍ خپل کولال هڅولی د کارخانې څښتن شوی، هغو خپل اهنګر نه انجينر جوړکړی چې اوس موټرې او الوتکې جوړوي مونږ خپل کولال او اهنګر توهين کړی چې له خپله کسبه لاس په سر شوی او لکه د نورو تش په نوم افغان خانانو په څير يې خولۍ يا پکول په سرکور کيښود، خادر يې په اوږه کړ، په کړتو او کيسو يې لاس پورې کړ خپل او د هېواد اقتصاد يې ويجاړ کړ او نه يوازې دا چې خپل وخت يې ضايع کړ، بلکې د خلکو د غيبتونو په کولو سره يې خپل اخرت هم خراب کړ. ځکه چې غيبت له زنا څخه لويه ګناه ښودل شوې ده او په ټولنه کې د بدبختيو د رامنځته کولو ستر لامل دی.

راځی چې خپل شته کسبګر وهڅوو او د قدر په سترګه ورته وګورو او دا د قدر وړ هم دي.

ځکه چې يو خو د الله دوستان بلل شوي او بل د خپلو خولو په تويولو سره حلاله روزي ګټي او د حلالې روزي ګټل د الله ج په وړاندې ستره بندګي ده. ■

ده نکته مهم برای کاهش فشارهای مالی

برای اکثر افراد بهترین راه برای برخورد با تشویش مالی این است که در مورد هزینه و مخارج شان هوشیارانه عمل کنند و دیدگاه های شان را در مورد وضعیت تغییر دهند. در ذیل به نکات و شیوه های مقاومت در برابر دلهره گوی مالی اشاره می کنیم:

۱- زبانتان را تغییر دهید

با اینکه ممکن است به نظرتان کلیشه ای بیاید اما داشتن یک رویکرد مثبت و استفاده از زبان مثبت می تواند واکنش تشویش شما را به مسائل مالی در زندگی تان تغییر دهد. مثلاً هیچوقت نگویید که نمی توانید عاید تان را بالا ببرید یا باید مخارج تان را کمتر کنید. در عوض، بگویید من می خواهم درآمد خود را بالا ببرم و مخارجم را کمتر خواهم کرد. ایجاد تغییر در زبانتان اولین قدم برای ایجاد تغییر در نگرش فکری تان است.

۲ - چارچوب فکري تان را تغيير دهيد

نگرش شما نسبت به هزينه هايتان و حرف زدن در مورد آنها مي تواند احساس شما را نسبت به آن تغيير دهد. در مقابل، حسي که نسبت به پولتان داريد، به شدت براي نحوه مدیریت و کنترل شما و برخورد تان با چالش هاي مالي اثر مي گذارد. به خاطر داشته باشيد که عمل هميشه مهمتر از فکر و عقیده است.

۳ - قدرتتان را بشناسيد

به طور کلي، افراد وقتي تصور مي کنند که موقعيت خارج از کنترل شان است، بيشتر تشويش براي شان دست مي دهد. به همين علت است که خيلي ها براي سفر با طياره احساس ناراحتي مي کنند. در مورد پول خودتان، هميشه قدرت ايجاد تغيير را داريد، از اينرو بايد تشخيص دهيد که انتخاب هاي مختلفي پيش رو داريد و مي توانيد مشکل مالي تان را رفع کنيد.

۴ - روي مثبت ها تمرکز کنيد

به جای اینکه مداوم به اين بپردازيد که چه چيزي در مورد هزينه هايتان اشتباه است، به اين فکر کنيد که بايد قدرتان چه باشيد. ببينيد چه جنبه هاي خوبي هم دارد، با مشکلاتتان به آرامي برخورد کنيد و تصميم بگيريد که از مشکلات تان درس بگيريد.

۵ - در زمان حال زندگي کنيد

خيلي اوقات ناراحتي مالي به دليل فکر کردن به بدترين اتفاق است که ممکن در آينده رخ دهد. شما مي توانيد یک موقعيت را در ذهنتان آنچنان بزرگنمايي کنيد که احساس کنيد قلبتان درد گرفته و دست هايتان شروع به عرق کردن مي کنند. به خودتان يادآور شويد که شما در زمان آينده زندگي نمي کنيد، در زمان حال هستيد که کنترل کامل روي آن را داريد.

۶ - فکر شکست را از خود دور کنيد

هيچوقت تصور نکنيد که یک مشکل مالي نشانه شکست شخصي يا ضعف است. موقعيتتان هرچه که باشد، به خودتان

يادآور شويد که چيزي نيست که مليون ها فرد ديگر در دنيا را تحت تأثير قرار نداده باشد.

۷ - يك وقفه استرسي ايجاد كنيد

برای اینکه ناراحتي رواني را به طريقي سالم از ذهنتان دور کنيد، يك تصميم قطعي بگيريد. بازي کردن با فرزندان يا حيوان خانگي تان، دويدن يا پياده روي، لذت بردن از یک سرگرمي، تماشايش فلم، گوش دادن به موسيقي يا انجام ورزش مي تواند کمکتان کند.

۸ - کمک مالي بگيريد

حرف زدن با یکی از دوستان عاقل، یکی از اعضای خانواده يا یک متخصص مالي مي تواند به شما کمک کند، گزينه ها و راه حل هاي خودتان در مورد مشکلات مالي تان را بهتر بررسي کنيد. کار کردن با متخصص مالي، هوشيارانه ترين راه برای رفع مشکلات و احساس کنترل و خوش بيني بيشتر نسبت به موقعيت تان است.

۹ - بدهي هايتان را کاهش دهيد

اگر بدهي ها موجب تشويش تان شده است، برای ايجاد یک برنامه خرج و مخارج تصميم جدي بگيريد تا بتوانيد بدهي هايتان را هر چه زودتر پرداخت کرده و رفع تشويش نماييد. سعی کنيد پرداخت بدهي هايتان پايين تر از ۴۰ فيصد درآمد خالص تان باشد.

۱۰ - انتخاب كنيد که ثروتمان را بالا ببريد

استفاده از پولتان برای ساختن یک آينده ايمني مالي به جای خريد کردن با آن، به شما احساس آزادي بيشتري مي دهد. مي توانيد با خريد چيزهاي کمتر که چندان هم به آنها نياز نداريد و متعهد شدن برای پس انداز و کنار گذاشتن حداقل ۱۰٪ درآمدتان، ترس را کاهش دهيد. □

منبع: mardoman.net

تهيه کننده: زيرک مليا

د پیسو سیاست د کړنو او اغیزو په هکله مختلف اقتصادي نظرونه

روښان احمد نادر

د بهرنی سکتور خاص شنونکی او
د پانګه اچونه نړیوال دریځ مسؤل

کې ټولنې ته د افرادو د مجموعې په توګه کتل کیږي او خلک په دې اقتصاد کې ډیر مهمه ځای لري. خلکو باندې تمرکز (Human Orientation) او فردي خپلواکي (Personal Independence) هغه مفاهیم دي چې دا مکتب (Economic School) ورباندې تاکید کوي. خو په اسلامي اقتصاد کې خلک د اقتصاد برخه او د ټولنې برخه ګڼل کیږي. د بیلګې په توګه که د فرد او ټولنې ګټې (Interests) په ټولنې کې یو بل سره په مقابل کې راشي هغه وخت د ټولنې ګټې ارجحیت لري. په دې باید پوه شو چې اسلامي اقتصاد د آزاد بازار (Free Market) اقتصاد ده. ■

سیاست کولای شي په عمومي تقاضا (Aggregate Demand) کې بدلون راولي او په همدې ترتیب تولید او قیمت د خپل اغیز لاندې راولي.

د نوي کینزینانو نظر

نوي کینزینان د اجورۍ/مزد په اړه د بشپړې نرمۍ په نشتوالي باندې اعتقاد لري او استدلال کوي چې اقتصادي سیاستونه کولای شي چې د اقتصاد حقیقي متغیراتو (Real Economics Variables) د بیلګې په توګه تولید (Production) باندې اغیز وکړي.

د نوی کلاسیکانو نظر

نوی کلاسیکان د منطقي تمو (Rational Expectations) او په اجورۍ یا مزد (Wages) کې په نرمۍ (Flexibility) څخه خبرې کوي. دوی وایي که د پیسو سیاست د اټکلولو (Forecasting) وړ وي نو دغه سیاستونه به خنثی (Neutral) وي. خو که دغه سیاستونه د اټکلولو وړ نه وي نو په دې صورت کې به تولید او د ټولنې په هوساینې باندې اغیز لرونکي دي.

اسلامی اقتصاد Islamic Economics

د اسلامي اقتصاد له نظره، ولس د اقتصاد برخه ده او د هغوی عکس نشي کیدای چې هر ورو مرو صادق وي. په نیو کلاسیک (Neo-Classical) اقتصاد

د پیسو د سیاست په رول او په اقتصاد باندې د دې سیاست د اغیزو په هکله بیلابیلې اقتصادي مفکورې شتون لري. دغه نظرونه د کینزینانو، پولیون، کلاسیکانو، نوي کینزینان او نوي کلاسیکانو په اډانه کې مطالعه کیږي.

د کینزینانو نظر

کینزینان په دې معتقده دي چې که د ځانګړي بېي په وړاندې د پیسو نومي کچه (Nominal Volume) ډیره شي دغه کار به د واقعی عرضې (Real Supply) د زیاتوالي لامل شي؛ چې په پایلې کې به یې د تعادلي ربا نرخ لاندې راشي او د دې په تعقیبولو سره به پانګه اچونه (Investment) او تولید ډیر شي. په ترتیب سره به کار (Employment) او عاید د اغیز لاندې راشي چې دا کار د سوکالۍ او ښه والي لپاره ګټور ده.

د کلاسیکانو نظر

د کلاسیکانو په اند د پیسو سیاست په حقیقي متغیراتو باندې اغیزې نلري او د دې تر سره کول یوازې قیمت/نرخ ته بدلون ورکوي. له همدې امله د عوایدو په وېش او په ټولنیزې سوکالۍ، ښه والي او هوساینې (Social Welfare) باندې هیڅ اغیز نلري. د پولیون نظر د پولیون افراطي موضوع دا بیانوي چې له موجوده سیاستونو څخه د پیسو

حکمت (داوری) در قرارداد های بانکی

صاعد قیوم

معاون بخش تحقیق و توسعه آمریت نظارت امور مالی

منصفه دشمن خو براساس قاعده «مسؤولیت قرضه دهنده» (بانک) به خسارت تنبیهی علیه بانک رای دهند، حکمت را به راه حل عاقلانه تر مبدل می سازد.

استفاده از شرط حل و فصل اختلاف که به صورت آماده و و یکنواخت در قراردادهای قرض سابق وجود داشته، صحیح نیست و می تواند به اشتباه گزافی منجر شود. گرچه معاملات مالی که موسسات بزرگ انجام می دهند مستلزم پاره ای یکسان سازی ها است، اما ضرر و هزینه استفاده از یک شرط حکمت ثابت که با همه موارد تطبیق نماید، اغلب به منافع آن می چربد. نوع واقعیات موجود در هر مورد خاص ساز و کار

»

مقدمه

ضرورت حل و فصل اختلافات مالی به شیوه مؤثر، صرفاً در این نیست که باعث افزایش سود بانکها میشود، بلکه به مراتب بیش از اینها است. هرچه قراردادهای اعطای تسهیلات و قرض بیشتر قابل اعتماد باشد، نهایتاً هم برای قرض گیرنده مفیدتر است و هم برای قرض دهنده، زیرا موجب انسجام و استحاکم قرارداد می گردد.

درست یا نادرست بانکداران، اغلب از بیم تصامیم و احکام غیر عادی یا تفکیک اختلافات تحت رسیدگی در داوری ها، بطور سنتی در مقابل داوری مقاومت کرده اند. ذهنیت ساده گرای بانکداران و احترام و اعتنایی که نسبت به عرف دارند، عموماً باعث شده تا دادگاه ها را به داوری ترجیح دهند که اغلب دلایل خوبی هم برای توجیه این ترجیح دارند.

قراردادهای قرضه ای معمولاً حاوی شرط حل و فصل دعاوی از طریق دادگاه است، دادگاه های کشور محل بانک مربوط یا دادگاه مراکز مالی مهم، مانند لندن یا نیویورک. به همین اسلوب داوری در مورد بعضی معاملات مالی بانکی بویژه ضمانت نامه ها، قراردادهای استمهال و نیز قراردادهای قروض بخش عمومی (دولتی)، رفته رفته با اقبال مواجه شده است.^(۱) بر علاوه در امریکا، در قراردادهای مربوط به قرضه های مصرفی و قراردادهای کارگزاری اوراق بهادار نیز شرط داوری راه خود را باز کرده است.^(۲)

با این همه، داوری چرخشی نیست که روی هر زمینی راه برود. این که آیا درج شرط داوری در قرارداد قرضه مناسب است یا نه، بستگی به عواملی خاصی دارد از قبیل محل دارایی های بدهکار، وضعیت عهدنامه های مربوط به اجرای احکام خارجی، مقررات ارزی و نیز وضعیت دادگاهایی که در غیاب شرط داوری، صلاحیت رسیدگی خواهند داشت [این عوامل در بخش بعدی توضیح داده شده است].

مثلاً در مواردی که دارایی های بدهکار موضوع وثیقه قابل اجراء است (مانند سند رهنی یا وثیقه) یا در مواردی که با رسیدگی اختصاری می تواند تعهدات ناشی از اوراق تجاری را به اجراء گذاشت، بانکها به اقدام قضایی روی می آورند.^(۳) برعکس، در دعاوی مطروحه در محاکم دادگستری این احتمال که ممکن است یک هیأت

^۱ Lee C. Buchheir, How to Negotiate Eurocurrency Loan Agreements, 2nd ed. 200

^۲ Hans Van Houtte, "Arbitration Involving Securities Transactions", (1996) 12 Arb. Int'l 405

^۳ رک. ماده (۲) ۱۴۰۵ قانون آیین دادرسی مدنی جدید فرانسه که به دادگاه اجازه می دهد به متعهد سند، دستور پرداخت بدهد.

متفاوتی را برای رسیدگی و حل و فصل اختلاف اقتضاء می‌کند که باید براساس تجزیه و تحلیل دقیق به‌جای تبعیت صرف از رویه و عادت جاری، تهیه و تنظیم شود.

۱- چرا حکمیت (داوری)؟

چنانکه اشاره شد، برای تشخیص این که چه موقع استفاده از حکمیت (داوری) در یک قرارداد قرضه مناسب است، عوامل متعددی باید ملحوظ گردد:

- نیاز به یک مرجع رسیدگی که در مقایسه با محاکم کشور متبوع قرضه دهنده یا قرضه گیرنده، بی‌طرف تر باشد.
- وجود شبکه‌ای از عهدنامه‌های چند جانبه در مورد اجرای حکم یا تصمیم مرجع رسیدگی، در محلی که بدهکار اموالی دارد.
- امکان این که حکم‌ها (داوران) به مقررات ارزی توجه نکنند.
- خطر صدور احکام گزاف که هیأت منصفه در محاکم امریکا ممکن است به عنوان « خسارات تنبیهی » و براساس « مسوولیت قرضه دهنده » (بانک) صادر کنند.
- ضرورت ارجاع امر به کارشناس خاص، کما این که اغلب در دعاوی مربوط به اعتبار اسنادی حادث می‌شود.

بی‌طرفی: دعاوی مربوط به «حسابهای کوره های آدم سوزی»، استمهال، قرضه بخش عمومی

معمولاً وقتی کسی در دعوایی پیشگام می‌شود و در دادگاه کشور متبوع خود طرح دعوی می‌کند بدین معنی است که عدالت از نوع رایج در کشور خود را ترجیح می‌دهد. با اینهمه در جهان واقعیات، نمی‌توان (و نباید) به هر آنچه می‌خواهیم همیشه دست یابیم. لیکن حکمیت (داوری)، اغلب فضای هم سطحی را برای طرفین ایجاد میکند، و اعتماد به عادلانه بودن روند حل و فصل دعوی را هم از نظر سیاسی و هم از درست بودن رسیدگی ایجاد می‌کند.

فایده حکمیت (داوری)، در ترویج و پیشبرد بیطرفی در رسیدگی است و شاید بتوان گفت بیشترین تبلیغی که برای اهمیت آن در حل و فصل دعاوی مالی بانکی شده، در اختلافات و دعاوی بود که بر سر مالکیت سپرده‌های مخفی و بی‌نشان در بانکهای سوئیس وجود داشت و بعض آنها متعلق به قربانیان نازی‌ها بود. به دنبال یک دعوای دسته جمعی (Class action) که توسط بازماندگان ایشان در نیویورک مطرح شده بود و نیز پس از تلخی‌هایی که در روابط تجاری امریکا و سوئیس رخ داد، بالاخره موضوع به حکمیت (داوری) ارجاع شد و یک مرجع حکمیت (داوری) بین‌المللی برای رسیدگی به ادعای موجود نسبت به حسابهای بانکی خاصی که از پایان جنگ جهانی دوم به این سو غیر فعال بود، تشکیل شد. بانکها نسبت به چشم انداز رسیدگی به

این دعاوی در محاکم امریکا و نزد هیأت منصفه امریکایی بیمناک بودند، و بازماندگان صاحبان غیر سوئسی سپرده‌ها نیز از رسیدگی به دعوی در محاکم سوئیس چندان آسوده خاطر نبودند. در چنین شرایطی بود که اسلوب حکمیت (داوری) به عنوان یک روش رسیدگی بی‌طرف مطرح و معرفی شد.

همین ملاحظات است که اغلب در قراردادهای استمهال (مهلت قانونی (حق)) بدهیهای خارجی و نیز قروض بخش عمومی وجود دارد و منجر به رجحان و پذیرش حکمیت (داوری) می‌شود. کشورهای قرضه گیرنده که بدهکاران این توانایی را دارند که شرط مراجعه به محاکم را که اغلب همان محاکم دادگستری کشور قرض دهنده است، رد کنند اما مسلماً قادر نیستند دادگاههای کشور خود را به عنوان مرجع صالح به قرض دهنده تحمیل کنند، مثلاً با این که در قراردادهای استمهال برزیل، قانون ماهوی حاکم اغلب قوانین نیویورک است، اما در مورد حل و فصل اختلاف، شرط حکمیت (داوری) درج می‌شود.

در قراردادهای مربوط به قروض که به بخش عمومی یا واحد های تجاری دولتی اعطا شود، نیز اغلب حاوی شرط حکمیت (داوری) است. به عنوان نمونه، در قرارداد همکاری ایران

برخورداری از فرصت دفاع، و نیز محدودیت صلاحیت حکمیت (داوری) است. بسیاری از کشورهای امریکای لاتین نیز «کنوانسیون حکمیت (داوری) بین کشورهای امریکایی» را پذیرفتند (اغلب به نام کنوانسیون پانامه شناخته می‌شود) که بسیاری از مقررات کنوانسیون ۱۹۵۸ نیویورک در منعکس شده - البته با قلمرو اجرایی محدودتری افزون بر این کنوانسیون واشنگتن (۱۹۶۶) نیز آیین حکمیت (داوری) خاصی را پیش بینی کرده است که تحت نظارت مرکز حل و فصل اختلافات ناشی از سرمایه گذاری (ایکسید) عمل می‌کند و موضوع آن رسیدگی حکمیت (داوری) درباره اختلاف ناشی از قراردادهای سرمایه گذاری اغلب حاوی شرط حکمیت (داوری) همین مرکز (ایکسید) می‌باشند، و در بسیاری از آنها واژه سرمایه گذاری طوری تعریف شده که شامل «انواع دارایی‌ها از جمله مطالبه پول» نیز می‌شود. □

ادامه دارد

و فرانسه برای احداث یک نیروگاه اتمی در ایران که متضمن اعطای قرض و ضمانتنامه بود، شرط حکمیت (داوری) ذکر شده بود، و در سال ۱۹۷۹ در دعاوی فی مابین طرفین که در محاکم ژنو و پاریس مطرح شده بود، ایران (وام قرضه گیرنده) به همین شرط حکمیت (داوری) استناد کرد. (۴) در شروط نمونه «بانک ترمیم و توسعه»، قواعد حکمیت (داوری) آنستیرال برای حل و فصل دعاوی پذیرفته شد، (۵) و بانک جهانی هم در «شرایط عمومی ناظر به قراردادهای قرض و ضمانتنامه‌ها» حکمیت (داوری) موردی (ad hoc) را پذیرفته است. (۶)

شبکه عهدنامه‌ها

گاه پیش می‌آید که بانکها ناگزیرند احکامی را که به نفع آنها صادر شده نسبت به اموالی اجراء نمایند که در کشوری خارج از محل صدور حکم واقع است. مثلاً چه بسا یک بانک امریکایی که حکمی در نیویورک و علیه یک قرض گیرنده خارجی از دادگاه تحصیل کرده، ناگزیر شود برای اجرای آن در محل اموال بدهکار که در اروپا، آسیا یا امریکای لاتین قرار دارد، اقدام نماید.

متأسفانه، بانکهای همه کشورها نمی‌توانند از مجموعه عهدنامه‌هایی که برای اجرای احکام دادگاه‌های خارجی وجود دارد، استفاده نمایند. هرچند کنوانسیون‌های بروکسل (۷) و لاگونا (۸) در مورد اجرای احکام صادره در هریک از کشورهای اروپایی، در سایر کشورهای عضو ساز و کار منطقی و مطمئنی فراهم کرده، اما پیدا است که این کنوانسیونها نسبت به کشورهای غیر عضو قابل استناد نیست. بر علاوه، برای اجرای احکام صادره توسط محاکم امریکا در خارج از آن کشور هیچ عهدنامه‌ای وجود ندارد. ممکن است بعضی کشورها احکام خارجی را از باب رعایت «نزاکت» اجراء کنند، اما همه نظام‌های حقوقی اینچنین بلند نظر و بخشنده نیستند.

اما از سوی دیگر، مجموعه‌ای از عهدنامه‌های دو جانبه و چند جانبه وجود دارد که موضوع آنها اجرای احکام حکمیت (داوری) است. مهم ترین آنها عهدنامه نیویورک (۱۹۵۸) در مورد اجرای احکام حکمیت (داوری) خارجی است که محاکم بیش از یک صد و بیست کشور عضو را ملزم می‌سازد موافقتنامه کتبی حکمیت (داوری) و احکام حکمیت (داوری) حاصل از آن را اجراء نمایند، و در برابر اجرای حکم حکمیت (داوری)، دفاعیات محدودی را پیش بینی کرده است که بیشتر مربوط به موضوعات شکلی و آیین رسیدگی مانند اعتبار موافقتنامه حکمیت (داوری)،

۴. رک. آرای داوری ۳۶۸۳ و شماره ۵۱۲۴ اتاق بازرگانی بین‌المللی.

۵. رک. شرایط عمومی بانک اروپایی ترمیم و توسعه، فیروزی ۱۹۹۹، ماده (۴)۸.

۶. رک. شرایط عمومی وامها و ضمانتنامه‌های بانک جهانی، جنوری ۱۹۸۵ و اصلاحات بعدی، ماده (۴)۱۰.

۷. Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil Commercial Matters, 27 Sep. 1968.

۸. Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil Commercial Matters, 27 Sep. 1988

د پانګه د اقتصادي خبرونه

د افغان حکومت؛ په تازه پلانونو سره به

اقتصادي ثبات تامین شي

د افغانستان د کانونو او پټرولیم وزارت چارواکي وايي چې په هېواد کې د اقتصادي ثبات تامین او استقلالیت د دوی په کاري لومړیتوبو کې ځای لري. د افغانستان د کانونو او پټرولیم وزارت چارواکي وايي چې په هېواد کې اقتصادي ثبات به یوازې د کانونو څخه د ګټې اخستنې له لارې رامنځ ته شي. د دې وزارت ویاند رفیع صدیقي د دوشنبې په ورځ له ازادي راډیو سره په خبرو کې هیله څرګنده کړه چې د افغان حکومت په تازه پلانونو سره به اقتصادي ثبات تامین شي.

نوموړی وايي چې کانونو وزارت په دې برخه کې یوه ستراتیژي جوړه کړې ده.

”هغه پنځه کلنه ستراتیژي چې د کانونو او پټرولیم وزارت پلان کړې وه؛ اقتصادي ثبات او استقلالیت هم په لومړیتوبونو کې راځي.“

دا په داسې حال کې ده چې افغان ولسمشر محمد اشرف غني د یکشنبې په ورځ د کانونو وزارت څخه د لیدنې

په حال کې وویل چې د افغانستان ښه راتلونکې د کانونو او پټرولیم وزارت په ښه کار پورې تړلې او باید دا وزارت د عادي کار په تولید نه؛ بلکې د پانګې په تولید بدل شي.

ښاغلي غني همدارنګه په دې وزارت کې د ظرفیتونو د لوړولو او د شفافیت پر تامین هم ټینګار وکړ.

په عین حال کې د ولسي جرګې د چاپیریال ساتنې او طبیعي زیرمو د کمیسیون غړي وايي چې دې هدف ته د رسیدو لپاره باید افغان ولسمشر دې وزارت ته یو ځانګړی پروګرام ولري.

د دې کمیسیون غړي قربان کوهستانی په دې اړه ازدي راډیو ته وویل:

”افغان دولت باید خپله د کانونو د استخراج په برخه کې پانګونه وکړي؛ ترڅو د کانونو څخه چې کوم عواید ترلاسه کړي؛ مستقیماً د دولت بودجې ته انتقال شي او بل که چیرې افغان حکومت قیمتي کانې ښه مدیریت کړي؛ نو زه باور لرم چې تر راتلونکي یوه کال پورې به یو یا دوه ملیاره عاید ولري.“

له بلې خوا یو شمیر اقتصادي څیړونکې وايي؛ تر هغې چې د افغانستان د کانونو

او پټرولیم وزارت په رهبري کې وړ او مسلکي کسان ونه ګمارل شي؛ دا ډول هیلې به پوره نشي.

دوی وايي چې افغان حکومت باید هڅه وکړي چې بهر ته د خامو موادو له لیرد څخه مخنیوی وکړي او دننه په هېواد کې د تولید زمینه برابره کړي. آزادي راډیو - ناجیه ساپی

هند برنامه گسترده ای برای سرمایه

گذاری دربندر چابهار دارد

حسین شیخ الاسلام، مشاور امور بین الملل مجلس شورای اسلامی از برنامه گسترده هندوستان برای سرمایه گذاری شرکت های این کشور در بندر چابهار ایران خبر داد.

مشاور مذکور که به هندوستان سفر کرده است، دیشب در گفت و گو با خبرنگاران در دهلی جدید گفت براساس یادداشت تفاهمی که به تایید صدراعظم هند رسیده و به زودی میان ایران و هند به امضا می رسد، قرار است شرکت های هندی در زمینه توسعه بندر چابهار سرمایه گذاری و فعالیت کنند.

وی افزود: تجهیز بار انداز های کانتینری و چند منظوره، با سرمایه گذاری حدود

۱۰۰ میلیون دالر و ایجاد شرکت های مشترک با طرف های ایرانی از جمله اقدامات فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران هندی در بندر چابهار ایران خواهد بود.

شیخ الاسلام با اشاره به مزایای اجرای این تفاهم نامه برای دو کشور گفت با اجرای این طرح ها حضور هند در بندر چابهار از طریق مرزهای شرقی ایران میسر می شود و دسترسی بحری، زمینی به افغانستان و آسیای مرکزی را در اختیار این کشور قرار می دهد، بویژه اینکه کشورهای منطقه معتقدند ایجاد ثبات و امنیت در افغانستان از طریق توسعه اقتصادی این کشور محقق خواهد شد و این طرح ها می تواند نقش مهمی در انکشاف اقتصادی افغانستان داشته باشد.

وی افزود: بندر چابهار که در ولایت سیستان و بلوچستان و مناطق ساحل جنوب شرقی ایران واقع شده برای هند اهمیت استراتژیک دارد زیرا این بندر خارج از محدوده خلیج بوده و از سواحل غربی هند به آسانی قابل دسترسی است. مشاور امور بین الملل مجلس شورای

اسلامی در ادامه گفت: با استفاده از شبکه جاده ای موجود در ایران از طریق بندر چابهار امکان ارتباط با ولایت زرنج در افغانستان که در فاصله ۸۸۰ کیلومتری بندر چابهار قرار دارد، فراهم میشود همچنین با استفاده از جاده زرنج - دلارام که در سال ۲۰۰۹ توسط هند احداث شده، می توان به شاهراه حلقوی افغانستان و از طریق آن به چهارشهر بزرگ هرات، قندهار، کابل و مزارشریف دسترسی داشت.

وی وجود منطقه آزاد تجاری و صنعتی چابهار با زمینه سرمایه گذاری های خارجی و داخلی را از دیگر مزایای این بندر برشمرد و افزود در حال حاضر سرمایه گذاران زیادی از افغانستان و حتی چین در این منطقه حضور و فعالیت اقتصادی دارند و تمایل هندوستان به سرمایه گذاری در این منطقه نیز بسیار زیاد است. باختر

دنی په بازارونو کې دتیلو بیه په بې ساري ډول ټیټه شوه.

دنی په بازارونو کې دتیلو بیه دومره ټیټه شوې ده چې په تیرو پنځو کلونو کې ساری نه لري .

په نړیوالو بازارونو کې دیو بیرل اوومو تیلو بیه ۳۳/۶۵ ډالرو ته رسیدلې ده چې له ۲۰۰۹ میلادي کال څخه تراوسه پورې دالومړۍ ځل دی چې داوومو تیلو بیه دومره ټیټیږي . ویل کیږي چې په چین کې کرارې اقتصادي وده کیدای شي دتیلو دبیې په چټک ټیټوالي اغیزه کړي وي. دغه راز بل علت کیدای شي دتیلو دصادرونکو هېوادونو دسازمان (اوپک) تصمیم وي .

اوپک تیره میاشت وپتله چې دتیلو تولید نه کموي . دتیلو دبیو ټیټوالي ، روسیه چې اقتصاد یې په زیاته اندازه دتیلو په صادراتو پورې تړاو لري ، زیانمنه کړې ده . روسیه په همدې حال کې د امریکا دمتحده ایالاتو اوداروپا داتحادیې له خوا له لگول شویو بندیزونو سره هم مخامخه ده . □

باختر

لیکوال: تاج محمد تمکین

د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصاد پوه

د کینز د سوداګریز دوران نظریه

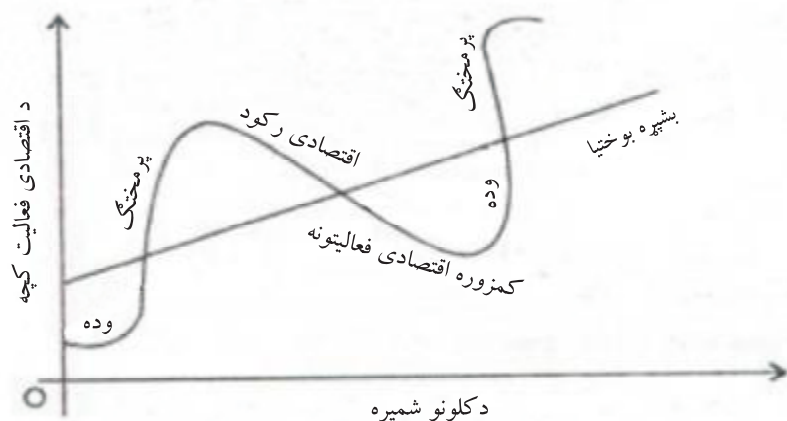
کمیټ او زیاتوالی د د پانګې په نهایې وړتیا کې د تغیراتو په اساس رامنځ ته کیږي. د پانګې د نهایې وړتیا نه موخه د عاید هغه سلنه ده چې په کومه نوې پیدا کیدونکې شتمنۍ باندې د مصرفیدونکې پانګې په نتیجه کې حاصلیږي.

مونږ پوهیږو چې سپما، پانګه اچونه، پانګې نهایې وړتیا (حاصل) او د استخدام کچه په عوایدو باندې څومره اثر لري مثلاً کله چې د رونق مرحله وي نو د یوې خوا نه د پانګې وړتیا زیاتیري چې د کوم زیات شمیر علتونه دي لکه د نوي ماشینونو او تکنالوژۍ تنصیب، د نوو وسایلو استعمال او د نوو طریقو استعمال او عامول او د بلې خوا نه د سود اندازه کمیږي چې د کوم علت دا کیدای شي چې د بانکونو سره د پیسو مقدار ډیر زیات شي او یا هم دخلکو د پیسو

»

تکمیل لپاره اړینې دي. په دې باره کې زیاتو اقتصادپوهانو نظریات ورکړي چې دا دوران ولې او څنګه رامنځته کیږي خو دلته مونږه د کینز د سوداګریز دوران تیوري تر څپرې لاندې نیسو. د لارډ کینز نظریې ته نوې نظریه هم وایي او ددې له مخې سوداګریز دوران ځکه رامنځته کیږي چې سرمایوي اجناسو په مقدار کې

سوداګریز دوران یا د اقتصادي نوساناتو سایکل یو د هغو مهمو پدیدو نه ده چې په اکثره اقتصادونو کې او یا هم کاروبارونو کې په مرور د زمان سره راڅرګندیږي. سوداګریز دوران عموماً څلور مرحلې لري چې یوه یې د اقتصادي رکود، دوهمه یې د اقتصادي پرمختیا، دریمه یې د اقتصادي رونق او څلورمه یې د اقتصادي بحران مرحله ده چې څلور

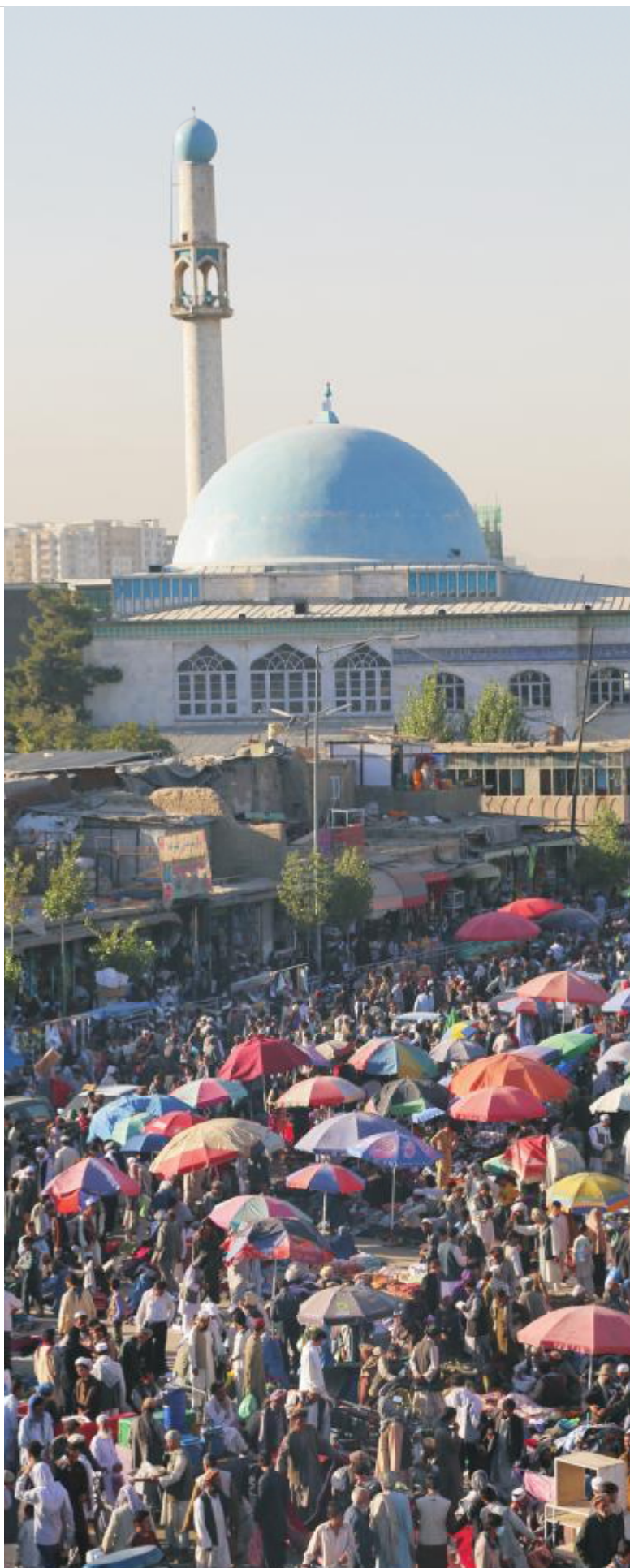

دویم شکل: د سوداګریز دورې مرحلې

واړه مرحلې د یو سوداګریز دوران د کموالی او زیاتوالی راځي او دا

تقاضا کمه شي. په دې کې یو یا بل د پانګه اچونې تشویقولو کې خپل رول لوبوي. او د رونق مرحله قایمه ساتي. د رونق مرحله تر هغه وخته پورې دوام کوی چې تر څو پورې سرمایوي اجناسو ته تقاضه زیاته وي لیکن واضحه خبره ده چې دا تقاضا په مسلسل توګه دایمي نشي زیاتیدلای او یو وخت داسې راځي چې د نورې پانګې اچونې ګنجایش نوي او سرمایوي اجناسو تقاضا او تولید کمیږي. همدرانګه د مزدونو او خامو موادو د قیمت د زیاتوالي له امله ددغو شیانو مصارف هم زیاتیږي او نتیجتاً د پانګې نهایي حاصل کمیږي لیکن د سود اندازه په هغه اندازه نه کمیږي ځکه چې د عوایدو د زیات والي له وجې او د کاروبارونو دخپریدو له امله د خلکو مالي اړتیاوي هم زیاتیږي لیکن بانکونه د دې وړتیا نلري چې دومره پراخه پیمانه باندې د خرید قوت خلکو ته ورکړای شي نو ځکه د سود اندازه زیاتیږي چې د کومې له وجې پانګه اچونه کمیږي، د استخدام کچه کمیږي، عواید کمیږي او دهیواد اقتصادي حالت بیرته رکودي شکل ته ځي. کینز په دې رڼا اچولې ده چې په یو پرمختیایي هیواد کې چې کله خلک خوشاله وي نو د مصرف میلان یې کمیږي او دبلې خاونه سرمایوي اجناسو د زیاتوالي له امله د نوي پانګې اچونې فرصتونه په زړه پورې نه وي. نو ځکه د پانګې د نهایي حاصل د کمښت له وجې اقتصادي فعالیتونه کمیږي.

په دې نظریې نیوکه شوې ده چې دا نظریه نه واضح کوي چې د رونق او رکود مرحلې د باقاعده وقفونه وروسته څنګه ځان ښکاره کوي. □

بحثی در پیوند با تکنالوژی معلوماتی در زندگی امروز بشر

ما امروز در عصری زندگی می نماییم که تکنالوژی معلوماتی زندگی ما را تحت سلطه خود قرار داده و زندگی بدون تکنالوژی معلوماتی را به یک کابوس مبدل ساخته است. مردم در عصر ما بدون وسایل دیجیتالی و فن آوری های نوین نمی توانند به زندگی خود موفقانه ادامه دهند، در حقیقت می توان گفت که زندگی بشر در گرو و انحصار تکنالوژی الکترونیکی و معلوماتی قرار گرفته و مایل است تا چرخه تحول در عرصه تکنالوژی معلوماتی با سرعت بالای حرکت کرده و در فضای از دستاورد های تازه این تکنالوژی به زندگی خود ادامه دهد. دیده می شود، بیشتر افراد زمانی که تلفن همراه در دسترس شان نباشد احساس اضطراب می نمایند، آنها دایم تلفن های همراه شان را کنترل می کنند که مبادا پیامی برایش رسیده یا تماسی را از دست داده باشند، یا با استفاده از اینترنت چگونه به اطلاعات دسترسی پیدا نموده و از اوضاع و احوال جهان، دوستان و اعضای فامیل خود باخبر شوند، بناً دیگر تلفون همراه، کمپیوتر، لب تاپ و کامره های عکاسی از حالت لوکس بودن خارج و به یک نیاز جدی بشری مبدل گردیده است، به هر اندازه، این تکنالوژی جدید تر باشد نزد مردم از استقبال بیشتر برخوردار خواهد بود. وجود پیش بینی ها در باره وضعیت نا

مناسب اقتصادی در جهان در سالهای پیشرو دلیلی برای رکود بازار های تکنالوژی معلوماتی نخواهد بود، بازار این تکنالوژی از گردش مالی خوبی نسبت به سایر بازار ها برخوردار بوده و به نظر می رسد در سالهای پیشرو رضایت بسیاری از افراد در دسترسی به بهترین وسایل ارتباطی با امکانات بالا فراهم شود. این یک حقیقت است که شبکه های اجتماعی و سروس های میکرو بلاک نویسی مانند فیس بوک، شبکه های اجتماعی گوگل، تویتو و سایر سرویس ها در جهان به سرعت به محبوبیت رسیدند، نت بوک ها به اندازه کوچک و وزن سبک، همراه مناسب برای تمام افراد خواهد بود، که ساعاتی از روز، خارج از منزل یا محل کار می توانند بنویسند، موسیقی گوش کنند، عکس ببینند و یا هم بخوانند. در عصر کنونی تکنالوژی معلوماتی بر

شیوه هستی انسانها مسلط گردیده، دانش و اطلاعاتی که روزی در دسترس عده ای محدود قرار داشت، امروز در اختیار عموم مردم بطور سریع و رایگان قرار گرفته است. در حال حاضر اینترنت مهمترین عامل تغییرات جهان است که ابعاد جدیدی را به تجارت، آموزش و دولت میدهد، زیرا دولت ها با ارایه اطلاعات و خدمات دولتی به شهروندان با استفاده از اینترنت با فراهم آوردن امکان تماس با شهروندان و نهاد ها و شخصتهای دخیل در تصمیم گیری های ملی در حقیقت از تکنالوژی جدید استفاده می کنند. در اقتصاد جدید محیط کسب و کار در حال تبدیل شدن به محیط دیجیتالی است، اقتصاد دیجیتال که تحت عنوان اقتصاد اترنیتی، اقتصاد نوین یا اقتصاد مبتنی بر شبکه نیز نامیده می شود. در حال حاضر وب های اجتماعی در حال ساختن راه جدیدی برای بازار یابی

اتم کال، نوي يمه گنه د ۱۳۹۳ کال د ليندۍ مياشت

است که مردم را بسوی یک گفتمان آنلاین هدایت مینماید درین روز ها بیشترین نوع تبلغات قابل اعتماد برای مردم توصیه های است که از سوی افراد دیگر برای خرید کالا ها ارایه و موضوعات مورد علاقه شان فراهم می شود.

در حال حاضر فضای جدید کسب و کار برای مردم بسیار حیاتی و ضروری می باشد، رسانه های اجتماعی موقعیت های بسیار خوبی را برای تحقیقات بدون مصارف فراهم می آورند، این تحقیقات به شرکت ها کمک می کند تا اهداف خود را انتخاب و میزان باز گشت سرمایه خود را محاسبه نمایند.

درین برنامه هر شخصی باهر ویژگی شخصیتی، رفتاری، تحصیلی، سنی و جنسیتی می تواند آنرا به سادگی ایجاد و منتشر نماید و وظیفه سازمان هاست تا با تهیه انواع بستر ها و خدمات بهتر تمام نیازمندی های مشتریان را پاسخگو باشند، رسانه های اجتماعی ابزار بسیار ساده ای برای انتشار محتوا و اظهار نظر مردم در باره خوبی ها و بدی های محصولات هستند و قرار گرفتن در جریان این گفتگو ها و اظهار نظر ها نهایت ارزشمند محسوب می شوند.

در روند پر شتاب توسعه جهانی تکنالوژی ارتباطی که با سرعت غیر قابل تصور پیشرفت نموده، چهره جهان را دگرگون می نماید، ژرفای این دگرگونی به حدی است که دوره جدیدی را در حیات بشر آغاز نموده و در عرصه رسانه ها هر روز چهره ای تازه

را ایجاد و رسانه ها وسیله انتقال پیام اطلاعات می باشند که به کمک تکنالوژی تمام سطوح اجتماعی را در سطح کره زمین تحت سیطره خود قرار می دهد.

تکنالوژی ارتباطات بر خلاف گذشته در اختیار نخبگان و متخصصین نیست بلکه با زندگی روز مره مردم معمولی گره خورده همه میتواند بدون واسطه دیگران با افراد مورد نظر خود ارتباط برقرار نموده، از افکار و دیدگاه های همدیگر آگاهی حاصل نمایند.

انقلاب ارتباطات تلفونی، امروز جهان را به یک دهکده تبدیل نموده است، تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی یکی از راه های اساسی برعلاوه اینکه وسیله برقراری ارتباط اجتماعی و اقتصادی با جهان بوده، برای بالا بردن سطح مولدیت کشور نهایت ضروری و فضای مناسبی را برای ایجاد شغل و سرمایه گذاری فراهم مینماید.

این سکتور در تأمین زیر بنا های مانند کمک های بشری، سازمان های دولتی و غیر دولتی، بهبود وضعیت معارف، انجام عملیات های اظطرار، رفاه اجتماعی، رونق اقتصادی و بالاخره سبب چرخش ماشین محرکه توسعه اقتصادی، تعمیم سواد، زمینه ساز اشتغال، سبب گسترش مهارت های تکنالوژی معلوماتی در بین مردم و باعث رشد سکتور خصوصی و تجارت شده، مخارج کشور و فساد اداری را کاهش، قانون را تقویت، معارف را رشد، زمینه طبابت پیشرفته را مساعد و دادو ستد سکتور زراعت را

گسترش و زنان را قادر می سازد تا در محل اقامت شان به کار و فعالیت های تجارتي شان دامه دهند.

گسترش و تعمیم تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی برای کشور ما نهایت مبرم و ضروری است، زیرا همه معاملات مردم بخاطر وضعیت جغرافیایی و دوری فاصله ها ازیکجا به جای دیگر به مشکل صورت میگیرد، بناً بخاطر شکوفایی وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سراسر کشور (۳۴ ولایت، ۳۷۵ ولسوالی و ۴۰۰۰۰ هزار قریه و روستا ها) باید تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی، گسترش یافته و بالاخره ازین طریق کشور ما با جهان وصل گردد.

در پیوند با اهمیت این موضوع کشور ما دارای نخستین ماهواره بنام (افغان ست یک) گردید، قبل ازین هم در جریان ۱۲ سال گذشته افغانستان شاهد پیشرفت های در عرصه سکتور مخابرات بوده که تا حال ۹۰ فیصد مردم این کشور از خدمات موبایل مستفید و خدمات انترنتی هم در ۲۰ شهر بزرگ کشور از طریق 3G فعال و به سرعت در حال گسترش میباشد. □

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

Mcit.gov.af

Ku.edu.af

Icti.edu.af

د نورستان په ولايت کې د افغانستان بانک نوې ودانۍ گټې اخستنې ته وسپارل شوه

نورستان د افغانستان سرحدي ولايت جوړه کړه، بلکې په سختو شرايطو کې افغانستان بانک نوې ودانۍ د يو لړ دى چې په تيرو کلونو کې دې ولايت يې دې ولايت ته بانکي خدمتونه مراسمو په ترڅ کې گټې اخستنې ته

ته غزیدلې لویې لارې تل له ناامنیو او وړاندې کړي او هم د دې نمایندګۍ موسمي ګواښونو سره مخ وې، خو د افغانستان بانک ویارې نه یوازې دا چې خپله نمایندګۍ یې په بنسټیزه توګه د روان کال د لیندۍ د میاشتې په دریمه نېټه د نورستان په ولايت کې د

وسپارل شوه، پدې منظور د افغانستان بانک د ختیځ زون د سیمه ایز مسؤل په مشرۍ یو پلاوی چې پکې د ختیځ زون د هم غړۍ مرستیال حاجي

اتم کال، نوي یمه ګڼه د ۱۳۹۳ کال د لیندۍ میاشت

شاګرالله حيات، د د ختيځ زون اقتصاد پوه تاج محمد تمکين او نورو ګډون درلود د نورستان ولايت ته سفر وکړ، پلاوي لومړی د هغه ولايت له سرپرست والي ښاغلي الحاج حافظ عبدالقيوم سره د هغه په دفتر کې وکتل، وروسته د نورستان ولايت د والي ښاغلي حافظ عبدالقيوم په ملتيا په هغه ولايت کې د افغانستان بانک د نوې ودانۍ په پرانېست غونډه کې چې ورسره د نورستان ولايت مرستيال، د ملي امنيت رئيس ښاغلي جمی الله، د امنیې قوماندان د ولايتي شورا رئيس د نورستان ولايت د دولتي ادارو مسوولينو او يو شمېر مخورو حضور درلوده، ګډون وکړ.

د غونډې په پيل کې د نماينده ګۍ مدير الحاج ميرزمان ناري وال په خپلو لنډو خبرو کې وويل چې دا ودانۍ په شپاړلس نيم مليونه افغانۍ جوړه شوی. ورپسې د نورستان ولايت والي ښاغلي حافظ عبدالقيوم په خپله وينا کې وويل: زه د افغانستان بانک له راغلي پلاوي او د دوی له لارې د افغانستان بانک له مشرتابه څخه مننه کوم چې د نورستان په ولايت کې يې په عصري ډول د خپلې نماينده ګۍ ودانۍ جوړه کړه، زه

فکر کوم چې تر دې دمه په نورستان ولايت کې داسې بلې ودانۍ شتون نه درلود. ددې ودانۍ په رغولو سره به د نورستان په ولايت کې لا زياتې بانکي اسانتياوې خوندي او غښتلي شي.

ورپسې د افغانستان بانک د ختيځ زون سيمه ايز آمر ښاغلي الحاج روح الله د خپلو خبرو په ترڅ کې وويل: د افغانستان بانک د الله تعالی په فضل د پرمختګ په لور چټک ګامونه پورته کړي چې په تېرو دولسو کلونو کې يې د برياو شاهد يو او د هيواد د ملي اقتصاد په پياوړي کولو کې يې رغنده رول لوبولی دی. ډېر خوښ يم چې نن په داسې مراسمو کې ګډون کوم چې د هيواد په پرمختګ کې د افغانستان بانک يو بل مخکښ ګام ګڼل کيږي. نن ورځ په نورستان ولايت کې د افغانستان بانک د نماينده ګۍ نوې ودانۍ چې په اساسي ډول د افغانستان بانک له بودجې څخه جوړه شوې، ګټې اخيستنې ته سپارل کيږي. له دې ودانۍ سره نور په ختيځې ساحوي حوزې کې د افغانستان بانک ټولې ودانۍ په عصري او اساسي ډول چې ټولې بانکي اړتياوې ورکې په ښه توګه په پام کې نيول شوي له سره رغول

شوي. د نورستان ولايت په ګډون ننگرهار، کونړ، لغمان ولايتونو او همدا ډول د تورخم نماينده ګۍ ټولې له سره رغول شوي او ګټې اخيستنې ته سپارل شوي دي. زه په نورستان ولايت کې د داسې معيارۍ ودانۍ جوړول د افغانستان بانک د پرمختګ يوه بيلګه ګڼم او د افغانستان بانک د مشرتابه په استازيتوب تاسو ته ډاډ درکوم چې د افغانستان بانک به تر اعظمي حده خپله هڅه وکړي چې په نورستان ولايت کې بانکي اسانتياوې لاسپې زياتې کړي. په پای کې د پټۍ د پرې کولو مراسم تر سره شول او له هغې وروسته د بانک د نوې جوړې شوې ودانۍ له ټولو خونو او ساحې څخه ليدنه وشوه. ■

راه لاجورد زمینه ساز افزایش همکاری های اقتصادی منطقه و اروپا

افغانستان کشوریست محاط به خشکه و همیشه در تلاش آنست تا با جهان از طریق بنادر آبی وصل گردد. راه های تجارتی جهان و منطقه با گذشت هر سال بنا بر ضرورت وسعت پیدا می کند و کشور های مختلف را با هم وصل می نماید. راه های ترانزیتی و انتقال سرمایه، اموال، کالا ها و تکنالوژی معاصر از کشور های پیشرفته صنعتی به کشور های عقب مانده و رو به انکشاف، تغییرات زیادی در سرحدات، راه های مواصلاتی و ترانزیتی بوجود آورده است. اگر چه پروسه جهانی شدن شاید چالش های مثل راه های مواصلاتی را برای قاجاق انسان و مواد مخدر، تروریزم منطقوی و بین المللی بوجود آورد؛ اما رشد اقتصادی، همکاری های بین المللی، ترانزیت، انتقالات کالا های مورد ضرورت ملت ها را مهیا میسازد. یکی دیگر از عوامل ضرورت ایجاد شاهراه بزرگ، تغییرات سرحدی در بعضی کشور ها میباشد و تعدادی از کشور ها دارای اهمیت جیو استراتژیک و جیو پولتیک میباشد که برای کشور

هایکه به مواد خام و منابع معدنی و انرژی ضرورت دارند خیلی ها مهم تلقی میگردد، زیرا برای کشور های بزرگ صنعتی مانند ایالات متحده امریکا، چین، روسیه و کشور های اروپایی دسترسی به منابع بسیار حیاتی است. کشور های آسیای میانه و افغانستان از منابع طرف ضرورت ممالک ابر قدرت صنعتی غنی میباشد. چون چین در همسایگی افغانستان قرار دارد و از هر لحاظ افغانستان برای چین با اهمیت است و نقش تاریخی و مرکزی خود را

به عنوان مسیر ترانزیتی در این سرزمین ایفاء نموده و منافع بزرگی را نصیب خود مینماید که در این روند راه لاجورد، ما را با آبهای آزاد و کشور های صنعتی جهان وصل خواهد نمود. این مسیر ترکمنستان، آذربایجان و گرجستان را به دریای سیاه و گذشته از ترکیه، افغانستان را به آبهای آزاد وصل می نماید. راه لاجورد جاده تاریخی بوده که حدود دوهزار سال قبل لاجورد بدخشان در شمال شرق افغانستان از این مسیر به کشور های آسیایی میانه و اروپا انتقال میافت.

راه لاجورد از افغانستان آغاز می یابد و به ترکمنستان و سپس از مسیر باکو آذربایجان و گرجستان ختم و از آنجا به مسیر ترکیه و بعداً به اروپا وصل میشود. این مسیر یکی از کوتاه ترین و ساده ترین راه های برای افغانستان شناخته شده است، زیرا از افغانستان تا ترکمنستان و از باکو الی ترکیه راه آهن هم وجود دارد. حالا با ایجاد راه لاجورد این مسیر با هم به سادگی وصل میشود. طبق گفته مسوولین کالا های تجارتی در مسیر مذکور با اسناد و تعرفه های قبلاً معرفی شده در گمرک های این راه به صورت هماهنگ عمل مینمایند یعنی

اسناد گمرکی در جلسات سالانه کشور های ایجاد کننده راه لاجورد طرح ریزی میگردد.

آگاهان به این باوراند که ارزیابی های دولت افغانستان مبنی بر انتقال اموال از طریق بندر کراچی به جلال آباد در حدود ۱۴ روز سپری میشود و مصارف یک کانینر کالا بیشتر از ۵ هزار دالر تمام میشود از مسیر قزاقستان که ۶۲۰۰ کیلومتر مسافه دارد در حدود ۴ هزار دالر و از مسیر بندر تورغندی تا ترکیه یعنی راه لاجورد ۲۲۰۰ کیلو متر در حدود ۳۲۰۰ دالر مصارف خواهد داشت.

باید گفت که در همین مسیر خارج از مرز افغانستان راه آهن هم وجود دارد تنها با ایجاد راه لاجورد افغانستان به ایجاد راه آهن نیاز دارد که کشور های اروپایی و چین اعمار راه آهن این مسیر را به عهده خواهند داشت. همچنان اقتصاد افغانستان با رویکار آمدن شاهراه لاجورد رونق خوبی در میان کشور های منطقه خواهد داشت. لاجورد وصل کننده آسیا با اروپا خواهد بود و اهمیت زیادی در منطقه خواهد داشت، از همین لحاظ دارای سود زیادی به افغانستان خواهد بود. کشور های اروپایی هم

زیادتر انتظار چنین مسیر را دارند، زیرا راه وصل شدن به آسیایی مرکزی و آسیایی شرقی از نزدیکترین مسیر میباشد. دسترسی به راه لاجورد مسیر مطمئن دستیابی به حوزه نفتی آسیایی میانه و افغانستان است. باید گفت که این راه زمینه برای ساده سازی زیر بناهای ترانسپورتی، روند کاری گمرکات، افزایش تجارت، ایجاد کار و گسترش روابط اقتصادی میان شهروندان کشور های که از این دهلیز ترانسپورتی و ترانزیتی تجارت مستفید می شوند، مساعد میسازد. همچنان افغانستان از این مسیر نفع بسیار زیادی خواهد برد و حتی افغانستان را با اروپا از نزدیکترین و ارزانترین مسیر وصل می نماید و افغانستان در شبکه های بین المللی ترانزیتی شامل خواهد شد که این موضوع در اولویت های کاری دولت وحدت ملی قرار دارد □

بیانی
منابع:

www.bokhdinews.af

www.bbc.co.uk/persian/afghanistan

www.negaah.tv.af

صیانت و نگهداری از پول افغانی

فیض الله فرهمند
تیم لیدر ارشد
اداره ناظر کل بانک مرکزی

مقدمه

از آن جاکه واضح و مبرهن است پول یک سند قانونی و جزوی سرمایه ملی کشور میباشد.

صیانت و نگهداری از آن وظیفه ملی و میهنی محسوب میشود که متاسفانه در کشور ما در نگهداری این سرمایه ملی غفلت فراوان صورت می‌گیرد.

این در حال است که به دلیل عدم توجه در قسمت حفظ و نگهداشت بانکوتهای افغانی از سوی مردم سالانه میلیون ها افغانی با هزینه گزاف و البته از منابع حاصل از مالیات خود مردم از گردش دایره اقتصادی خارج یعنی حریق میشود. که

میتوان با اندکی توجه با نگهداری صحیح از پول هزینه چاپ مجدد آنرا که به ارقام ملیونها افغانی میرسد می توان صرف طرح های توسعه ای کشور کرد.

اما به نظر می رسد که متاسفانه بسیاری از مردم کشوری ما اهمیت چندانی به نحوی نگهداری از پول نمی دهند. این در حال است که شیوه درست نگهداری از پول کار چندان سخت نیست و با روش درست میتوان از اتلاف و حدر رفتن مصارف فراوان جلوگیری نمود.

هدف:

هرچند تا رایج شدن چنین روش ها در کشور ما افغانستان راه طولانی درپیش

است، اما با دادن اطلاعات و آگاهی به مردم میتوان استفاده از روش های پیشرفته که یکی از آنها استفاده از بکس جیبی و صدور

نهادینه ساختن فرهنگ نگهداشت از پول:

در افغانستان از زمان شاهی غازی امان الله خان پول کاغذی رواج یافته است. اما با وجود گذشت بیش از تقریباً (۱۰۰) سال از عمر پول در کشور ما افغانستان جامعه ما هنوز به نگهداری و مراقبت از آن خو نگرفته است.

پولهای فرسوده بر علاوه، زیان های اقتصادی آن، عامل مهمی برای شیوع بیماری عفونی و قارچی دست محسوب میشود.

کارشناسان طب به این باور اند که ۶۶٪ از بیماری های قارچی دست بر اثر جابجای پول های الوده به وجود میاید.

و بر اساس همین تحقیقات یک پول کهنه به دلیل آلودگی و فرورفتگی های که در آن ایجاد میشود محلی مناسب برای زندگی و رشد میکروب ها میباشد و این باعث میگردد که به سرعت این بیماری را در جامعه انتشار دهد.

در حال حاضر ما به معضله پول های فرسوده روبرو هستیم که در مرحله نخست بانک مرکزی و سایر نهاد های مسول باید نسبت به این پول ها اقدام کنند و همزمان با تدویر سیمناها و انجام تبلیغات لازم از طریق وسایل ارتباط جمعی توجه مردم را به نگهداری از پول به سود اقتصاد ملی جلب نماید.

بدون شک زمانیکه مراقبت از پول بصورت بخش از فرهنگ جامعه درآید و همگان خود را موظف به نگهداری از پول ملی کشور مان بدانند دیگر مسله بنام فرسودگی پول در جامعه وجود نخواهد داشت. □
ادامه دارد

افزوده میشود.

ذهنیت بخشیدن افراد و اشخاص نسبت به پول رایج کشور:

آموزش و اطلاع رسانی برای بالا بردن فرهنگ استفاده از پول افغانی در میان مردم را میتوان منحيث وسیله ای برای کاهش فرسایش زود هنگام پول به کار بست.

امروز در کشورهای پیشرفته حجم انتقال پول بسیار کم شده است زیرا این گونه انتقالات و معاملات پولی مشکلات از قبیل سرقت، افزایش ترافیک شهری، آلودگی هوا، اتلاف وقت و صرف میلیون ها دالر مصارف بخاطر چاپ مجدد پول را در پی دارد.

آشنایی با فرهنگ نگهداشت از پول

پول از گذشته های بسیار دور به عنوان وسیله سنجش و مبادله کالا و حفظ ارزش های اقتصادی وارد زندگی بشر شده است این وسیله به مفهوم فیزیکی به صورت بوده و در هر نقطه دنیا بشکل متفاوت و با ارزش های مختلف موجود است.

با وجود پیدایش و رواج انواع اوراق بهادار شامل چک های گوناگون و غیره خدمات در این زمینه هنوز هم بانکوت در عرصه پولی جهان حضور تعیین کنندۀ دارد و موقعیت آن به عنوان نماد پول ملی حفظ شده است.

در بسیار از کشورهای جهان مردم به مراقبت از پول که به دلیلی جنس کاغذی آن در معرض انواع آسیب ها قرار دارد. این عمل را به عنوان بخش از فرهنگ ملی خود توجه دارند و به همین دلیل در کشورها خسارات بر اثر فرسودگی سریع بانکوت متوجه دولت و مردم نمیشود.

کارت های اعتباری از سوی نهاد های مالی به جای پول نقد است را در جامعه جاه انداخت و همچنین با بالا بردن فرهنگ استفاده از نگهداشت پول و با ارایه اطلاعات و تدویر سیمناها در باره مصارف تولید مجدد اهمیت و ارزش های پول و همچنان از نابودی و حریق شدن این سرمایه ملی جلوگیری و بر عمر آن اضافه نمود.

احترام به افغانی یعنی احترام به فرهنگ و سایر ارزش های ملی ما

بسیاری از مردم بنابر عدم فرهنگ خوب و درک این مطلب علاقه به استفاده از بکس جیبی و سایر راه کارهای موجود برای نگهداشت پول ندارند و به همین دلیل پول را به بدترین شکل، ممکن در جیب های شان نگهداری میکنند و یا برخی از افراد نیز پول را گاهی اوقات منحيث دفتر چه با نوشتن شماره های تلفون و سایر یادداشت بر روی آن استفاده میکنند.

و بدتر از همه اینکه بعضی اوقات در مراسم خوشی وقتی کسی پایکوبی نماید و دیگران بدبختانه به یک حس نیت از این پول که یکی از هویت ملی و نشان گر از مقدسات ملی و سرمایه ملی محسوب میگردد با آن هم یک مقدار از این پول ها را از وسط پاره نموده و بر سر دوست خود میریزد که این البته از نظر مادی و معنوی یک امر بسیار ناپسند است. این همه رامیتوان به دلیل پایین بودن سطح فرهنگ استفاده از پول میان مردم در کشور و فرسوده شدن پول مروج کشور ما هر روز شاهد بدتر شدن این حالت هستیم که به ارقام پول های مندرس روز به روز

علم اقتصاد و مکتب اقتصاد کلاسیک

استدلالي آنها متکی به تجارب خودشان بود و از آن استفاده می نمودند. همین امر علت اصلی اشتباهات نظری آنان در درک واقعیت ها از اقتصاد بود. اندیشه های مرکانتیلیست ها کمتر به صورت نظریه مدون و جمع آوری شده به صورت نوشتاری باقیست. اندیشه های آنان محصول کار اشخاص بوده که تنها به موارد خاص فکر میکردند و تا زمان فیزیوکرات ها فرانسه، هیچگونه تلاش جهت سازماندهی و اصول

سال قبل از میلاد، یعنی دوران افلاطون و ارسطو باز می گردد. اما ما کاوش و جستجو تاریخی خود را در علم اقتصاد از زمانی شروع می کنیم که در آن زمینه های تدوین مبانی علم اقتصاد به دست آدام اسمیت شکل گرفت. از دوران مرکانتیلیست ها، فیزیوکرات ها موضعگیری اندیشه های اقتصادی آنان آغاز می نماییم. مرکانتیلیست ها انسانهای، سیاسی، عملگرا و تجارت پیشه بودند. روش

تدوین مبانی علم اقتصاد به سال ۱۷۷۶ میلادی، یعنی زمانی که آدام اسمیت، پدر علم اقتصاد، کتاب مشهور خود ثروت ملل را نوشت، باز می گردد، که مسایل اساسی اقتصادی، تولید، مبادله و توزیع کالاها در همه دوران زندگی بشر را مورد بحث قرار میدهد که متناسب به آن انسان ها به بررسی آن پرداخته است. اندیشه های اقتصادی کلاسیک که امروز در لابلای کتابها به عناوین مختلف به دسترس ما قرار میگیرد، حدود ششصد

اتم کال، نوي یمه ګڼه د ۱۳۹۳ کال د لیندۍ میاشت

اقتصادي در نظام يکپارچه و منسجم صورت نگرښت. اهميت تفکر اقتصادي در دوران قرون وسطي تحت شعاع و در سيطره اخلاق و مذهب بود. با وقوع رنسانس و اصلاحات مذهبي در اروپا، نگرش به اقتصاد و سياست نيز دگرگون شده به فراموشي سپرده شد. اما آهسته آهسته در پروسه اولي رنسانس، اقتصاد بسته و خود اتکاي فيودالي، جاي خود را به نوعي اقتصاد سرمايه داري مبتني بر تجارت داد. گسترش دولت هاي ملي، کشف دنياي جديد، پيشرفت تکنالوژي و گسترش تجارت، بازارهاي نامحدود و ثروت هاي سرشاري را به روي اروپايي ها گشود. در حالیکه اين دوران سرمايه داري هنوز کاملاً جنبه صنعتي پيدا نکرده بود که سرمايه هاي تجاري شکل غالب سرمايه را تشکيل داد، استعمارگري به طور عمده به صورت تصرف سرزمين هاي ديگر، غارت فلزات گرانبها و فروش کالا هاي تجارتي ديده مي شد که اين روش چندين سال دوام کرد تا اينکه در قرن هژده که ديگر براي غارت در مستعمرات چيزي باقي نمانده، تجارت يعني صدور کالاهاي ماشيني در مقابل ورود مواد خام ارزان قيمت، شکل عمده رابطه اقتصادي بين مستعمرات و کشورهاي متروپول را تشکيل ميداد، اين رابطه تجارتي نه تنها توسط مکانيزم بازار، بلکه با اعمال قدرت نظامي و برقراري انحصار ايجاد شد. کانون هاي تجارتي سنتي که محور

سرمايه هاي تجارتي اروپاي غربي را تشکيل ميداد. به اين وسيله به بازار جهاني متصل شدند. اما بايد دانست که منبع اصلي ثروت چيست؟ و چگونه بايد دولت - ملت را به ثروت بيشتر رسانيد؟ اين شرايط محيطي به خصوص گسترش سرمايه داري تجاري، زمينه ساز شکل گيري نحوه تفکر اقتصادي گرديد که مرکانتيليزم نام گرفت. مرکانتيليسم ها معتقد بودند که ثروت و قدرت اقتصادي شرط لازم قدرت سياسي است و بايد گفت که مبني اساسي تفکر اقتصادي مرکانتيليسي چنين بود که منبع اصلي ثروت اقتصادي را فلزات گرانبها (طلا و نقره) تشکيل مي دهد. اين تفکر آنان را به سوي يک سياست تجاري خاص پيش برد که بر مبناي آن، سياست تراز تجارتي مثبت به يک اصل اساسي در سياست تجارتي تبديل شد. منظور آنان از سياست تراز تجارتي مثبت، افزايش صادرات بر واردات در تجارت خارجي بود که منجر به انتقال طلا از کشورهاي بيگانه خواهد گشت. بر اين اساس پاسخ مرکانتيليسم ها به اين سوال که منشأ ثروت چيست و چگونه بايد به ثروت بيشتر دست يافت، روشن شد که منبع اصلي ثروت اقتصادي را فلزات گرانبها (طلا و نقره) تشکيل مي دهد و راه ذخيره طلا و نقره براي تعدادي کشورهايي که فاقد منابع اين فلزات بودند، سياست تراز تجارتي

معقول خوانده شد. بنابراين بر اساس تفکر مرکانتيليسي، ذخاير فلزات گرانبها (طلا و نقره) از طريق عملکرد سياست تراز تجارتي مثبت به عنوان سياست ملي تدوين و تثبيت شد.

آدام اسميت، بنیان گذار علم اقتصاد و مکتب اقتصاد کلاسيک مباحث اقتصادي تا پيش از انتشار ثروت ملل نوشته آدام اسميت، عمدتاً گرايش به قضاوت در مورد عملکرد اقتصادي داشت تا به تحليل اقتصادي. کتاب ثروت ملل يک نقطه عطف در تاريخ تحليل اقتصادي محسوب ميگردد و براي اولين بار نگرش تحليلي، منسجم و نظام مند به مباحث اقتصادي در اين کتاب ارائه شد، شايد به همين علت بود که آدام اسميت را به عنوان پدر علم اقتصاد لقب نهادند. دو دهه قبل از انتشار ثروت ملل، با وجود دستاوردهايي که بر مبناي قانون طبيعي، آزادي تجاري را به عنوان يک اصل تثبيت کرد و نظريات مرکانتيليسي را تا حدودي زدود و عدم مداخله دولت را توسط آدام اسميت بنیان گذار مکتب کلاسيک اقتصادي، با انتشار کتاب (ثروت ملل) در سال ۱۷۷۶ به انجام رسيد و نقش بسزاي در عملي نمودن چنين خط مشي اقتصادي در تحولات آينده اقتصاد بریتانیا و اروپا ايفا نمود.

آدام اسميت کیست؟
آدام اسميت پسر يک کارمند گمرک در اسکاتلند بود. تاريخ دقيق تولد وي

»

مشخص نیست، ولی نامگذاری وی در سال ۱۷۲۳ میلادی انجام شد. آدام اسمیت تحصیلات ابتدایی خود را به سن ۱۵ سالگی در شهر کرکالدی به پایان رسانید و شامل پوهنتون گلاسگو شد. مدت سه سال در گلاسگو تحصیل کرد. اسمیت در آنجا علم اخلاق را آموخت، بعداً استفاده از یک بورس تحصیلی ۱۱ ساله در پوهنتون آکسفورد، گلاسگو را ترک گفت، طبق تعامل وقت، کسی که از این بورس استفاده می نمود پس از اتمام تحصیل در آکسفورد مدتی را به خدمت کلیسای اسکاتلند می پرداخت، اسمیت با افکار و عقایدی که داشت بیشتر از ۶ سال نتوانست در آکسفورد سپری کند و محیط علمی و آموزشی آکسفورد، مورد پذیرش او قرار نگرفت. فضای آکادمیک آکسفورد را متفاوت از سیستم آموزش و علمی گلاسگو می دید و از شیوه اداره و روش تدریس و حتی محتوای علمی آن انتقاد می کرد، به هر حال آدام اسمیت از باقیمانده بورس تحصیلی آکسفورد صرف نظر نمود و در سال ۱۷۴۶ به کرکالدی بازگشت. اسمیت پس از بازگشت از آکسفورد، در سال ۱۷۵۱ میلادی بحیث استاد منطق و فلسفه در پوهنتون گلاسگو و سال بعد به عنوان استاد فلسفه اخلاق، در پوهنتون گلاسگو گماشته شد. گلاسگو مرکز مطالعه و یکی از کانون های روشنگری اسکاتلند بود. اسمیت تا

۱۷۶۴ در گلاسگو ماند و در همین سال در گلاسگو، اولین کتاب خود "نظریه احساسات اخلاقی" که شهرت خوبی در بین روشنفکران پیدا نمود. در سال ۱۷۶۶ وی از سایر مصروفیت ها صرف نظر نمود تا بتواند به خاطر آسوده روی کتابی که در حال نوشتن آن بود، کار کند. وی مدتی به پاریس رفت و با دکتر فرانسوا کنه داکتر دربار لویی پانزدهم که بنیانگذار مکتب اقتصادی فیزیوکراسی بود، ملاقات نمود. اسمیت پس از بازگشت از فرانسه، اثر بزرگ خود، "تحقیقی درباره ماهیت و علل ثروت ملل" را در سال ۱۷۷۶ منتشر کرد. با انتشار این کتاب، از شهرت خوبی برخوردار شد و بعدها اسمیت را به عنوان "پدر علم اقتصاد" یاد کردند. اسمیت با انتشار کتاب ثروت ملل خود، در واقع یک مکتب فکری اقتصاد سیاسی جدید را پایه گذاری نمود که بعدها به مکتب کلاسیک اقتصاد مشهور شد. مهمترین ویژگی کتاب ثروت ملل این است که معنی عمیق را به زبان ساده و روشن، درچارچوب دانش وسیع از جامعه و تاریخ با زبان ساده، منسجم و نظام مند به رشته تحریر درآورده است. پدر علم اقتصاد در ثروت ملل، یک بنای نظری و تحلیلی از اقتصاد را مجسم می نماید که خط مشی اقتصادی مورد نظر خود (آزادی اقتصاد) را تیوریزه می نماید. در واقع ثروت ملل تحلیل نظری و خط مشی عملی اقتصاد را

یکپارچه نمود و شاید همین امر یکی از عوامل مهم عظمت ثروت ملل بوده است. کتاب ثروت ملل از پنج جلد تشکیل می شود و دو جلد اول آن به طور واقعی الهام بخش نسل های بعدی اقتصاد دانان است، که علت بنیادی ثروت ملل را معرفی می کنند. اسمیت دو سال پس از انتشار کتاب معروف و موفقش، به ریاست گمرکات اسکاتلند منصوب شد، سرانجام در سال ۱۷۹۰ در اثر بیماری این جهان را وداع گفت.

در رابطه به زمینه ذهنی آدام اسمیت علما نظریات مختلف ارائه نمودند. اولین اثر بزرگ آدام اسمیت "نظریه احساسات اخلاقی" است که در پوهنتون گلاسگو تدریس می کرد نگارش یافت، او در این کتاب عقاید افلاطون، ارسطو، رنو، سیسرو، هابز، لاک، هیوم و هاجسن را نقد نموده و همچنین عقیده خود را درمورد مسایل اخلاقی نگاشته است. محتوای این کتاب بیانگر تسلط و احاطه او بر تاریخ فلسفه نظری و اخلاقی می باشد. علما این کتاب را به عنوان پایه فلسفی کتاب ثروت ملل میدانند. □

ادامه دارد...

بیانی

اطلاعیه د افغانستان بانک!

مطابق ماده سی و سوم قانون د افغانستان بانک پول رایج و واحد پولی افغانستان افغانی است، بنأ از عموم افغانها، دواير و مؤسسات دولتی و خصوصی آرزومندیم تا در قرار داد ها و سایر معاملات و داد و ستد های اقتصادی، پول افغانی را ترجیح دهند، چون افغانی از با ثبات ترین پول های منطقه بوده که در ثبات برنامه ریزی های اقتصادی تان مشمر واقع می شود.

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال هشتم، شماره ۹۰، قوس ۱۳۹۳

مطابق قانون باید تمام اجناس و خدمات به پول افغانی عرضه گردد.